

KAP.430.004.2023

Nr ewid. 30/2023/P/23/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2022 r.
w części 16 – Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów**

MISJA

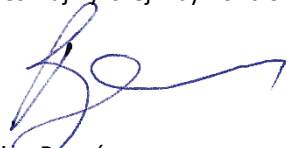
Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 02.06.2023.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA	5
3. WNIOSKI	8
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	9
4.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	9
4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	9
4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	25
5. INFORMACJE DODATKOWE.....	27
6. ZAŁĄCZNIKI.....	29
6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW.....	29
6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	30
6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	31
6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	33
6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	34
6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW.....	36
6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 16 –KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW	37
6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	38

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Zakres kontroli:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp), w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Jednostki kontrolowane:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego

Instytut Pokolenia

Dysponentem części budżetowej 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: Szef KPRM), będący jednocześnie dysponentem środków budżetowych trzeciego stopnia. W ramach części 16 finansowano określone w przepisach zadania w zakresie m.in. zapewnienia obsługi merytorycznej, prawnej, organizacyjnej, technicznej i kancelaryjno-biurowej Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesów Rady Ministrów, Rady Legislacyjnej, jak również pełnomocników rządu, komitetów, komisji wspólnych, rad, zespołów oraz innych kolegiałnych organów pomocniczych, doradczych i opiniodawczo-doradczych (gdy tak stanowiły przepisy o ich utworzeniu).

Kontrolą wykonania budżetu państwa w 2022 r. został objęty Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego (dalej: ISW) i Instytut Pokolenia (dalej: IP), których dyrektorzy są dysponentami środków budżetu państwa trzeciego stopnia podległymi bezpośrednio dysponentowi części 16. Przedmiotem działalności ISW jest m.in.: inicjowanie oraz prowadzenie badań naukowych zmierzających do kompleksowego ustalenia i opisanie skutków II wojny światowej dla Rzeczypospolitej Polskiej, a także dla Europy Środkowo-Wschodniej; inicjowanie współpracy międzynarodowej w zakresie prowadzenia badań nad skutkami II wojny światowej; prowadzenie działań edukacyjnych i popularyzatorskich w kraju i za granicą; inicjowanie wydarzeń naukowych pozwalających angażować środowiska naukowe skupione wokół badań nad skutkami II wojny światowej w kraju i za granicą; inicjowanie współpracy międzynarodowej w zakresie upowszechniania wiedzy na temat totalitarnego charakteru nazizmu i komunizmu oraz prowadzenie działalności wydawniczej i dokumentacyjnej. Przedmiotem działalności IP jest m.in.: inicjowanie i wspieranie działań mających na celu wzmocnienie trwałości więzi międzypokoleniowych, międzyludzkich oraz tożsamości budowanej w polskich rodzinach przez kolejne pokolenia; gromadzenie, opracowanie i udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych zjawiskach i procesach demograficznych, społecznych oraz kulturowych w Polsce oraz aktywne uczestnictwo w debacie publicznej na temat procesów i zjawisk społecznych, w szczególności w zakresie relacji i więzi międzyludzkich, komunikacji międzypokoleniowej, rodziny i tożsamości.

Wykaz kontrolowanych jednostek zawiera załącznik nr 6.2 do niniejszej informacji.

W 2022 r. w części 16 dochody wyniosły 266 614,9 tys. zł, co stanowiło 0,05% całości dochodów budżetu państwa. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 16 426 215,9 tys. zł, co stanowiło 3,17% całości poniesionych wydatków budżetu państwa. Z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 25 003,8 tys. zł, co stanowiło 0,03% całości wydatków budżetu środków europejskich.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów, a także procentowy udział ich wydatków w wydatkach części 16 zostały przedstawione w załączniku nr 6.1 do niniejszej informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli².

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie budżetu
państwa w 2022 r.
w części 16 – Kancelaria
Prezesa Rady Ministrów

Kontrola wydatków zrealizowanych w części 16 wykazała, że poza stwierdzonymi nieprawidłowościami, wydatki zostały poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ufp i aktach wykonawczych, na zadania służące realizacji celów jednostki. Szef KPRM wykonując budżet państwa w 2022 r. w części 16 zrealizował wydatki w granicach kwot określonych w planie finansowym oraz w granicach celów działalności Kancelarii. Nieprawidłowości polegały na:

- niezatwierdzeniu przez dysponenta części 16 rozliczenia w zakresie rzeczowym i finansowym pięciu dotacji na łączną kwotę 21 795,8 tys. zł, udzielonych przez KPRM w trybie art. 11b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³ (dalej: udpp), w terminie 30 dni od dnia przedstawienia tego rozliczenia, co było niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp;
- niepodjęciu przez KPRM niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania od Fundacji Życie sprawozdania z realizacji zadania publicznego, na które udzielono dotacji celowej na łączną kwotę 212,7 tys. zł, co było nierzetelne;
- niedokumentowaniu przeprowadzenia badania rynku w przypadku wszystkich 337 zleceń na łączną kwotę 94,9 tys. zł, bezpośrednio przed zakupem usługi doradztwa wizerunkowego dla kierownictwa KPRM w trakcie oficjalnych spotkań krajowych i zagranicznych, co było niezgodne z wewnętrznymi procedurami;
- dokonaniu przez KPRM wyboru wykonawców na zakup czasu antenowego w stacjach radiowych na łączną kwotę 3898,5 tys. zł niezgodnie z uzasadnieniem wyboru wykonawcy podanym w trzech wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego, co było działaniem nierzetelnym;
- zleceniu Centrum Obsługi Administracji Rządowej (dalej: COAR) realizacji usług przed zawarciem umów w formie pisemnej, a także zleceniu realizacji usług na zmienionych warunkach przed podpisaniem aneksów do umów, co było działaniem nierzetelnym;
- niedokonaniu przez dysponenta części 16 blokady niewykorzystanych środków w kwocie 1286,6 tys. zł, co było nierzetelne;
- niezapewnieniu przez KPRM Instytutowi Strat Wojennych im. Jana Karłowicza i Instytutowi Pokolenia środków niezbędnych do realizacji zadań statutowych w pierwszych miesiącach ich funkcjonowania, co było nierzetelne;
- nieterminowym zamknięciu ksiąg rachunkowych części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów za 2021 rok.

NIK oceniła negatywnie wykonanie planu finansowego ISW i IP w 2022 r., których dyrektorzy są dysponentami środków budżetu państwa trzeciego stopnia w części 16.

Stwierdzone w ISW nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- wydatkowaniu środków w § 4010 (wynagrodzenia osobowe pracowników) z przekroczeniem o 29,5 tys. zł planu wydatków z uwzględnieniem blokady w tym paragrafie, co stanowiło naruszenie art. 177 ust. 2 i art. 44 ust. 1 pkt 3 ufp;
- wydatkowaniu środków na wynagrodzenia pracowników w wysokościach niewynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań w łącznej kwocie 73,0 tys. zł;
- wydatkowaniu środków po terminie wynikającym z zaciągniętych zobowiązań na wynagrodzenia bezosobowe (54,3 tys. zł) oraz za najem powierzchni biurowych (315,4 tys. zł);

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

- wydatkowaniu środków bez dowodów księgowych: na wynagrodzenia bezosobowe (19,4 tys. zł) oraz za kaucję i dopłatę do czynszu za najem powierzchni biurowych w lipcu 2022 r. (242,0 tys. zł);
- dwukrotnym dokonaniu płatności za najem miejsc parkingowych za 2023 r. (11,8 tys. zł);
- nieopracowaniu wymaganych statutem dokumentów, tj. planów wydawniczych, projektu kierunków działalności badawczej, edukacyjnej, wydawniczej, popularyzatorskiej oraz regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;
- dokonaniu wydatków bez zastosowania ustawy z dnia 19 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴ (dalej: upzp) na produkcję filmów edukacyjnego i promocyjnego w łącznej wysokości 248,9 tys. zł (podział zamówienia) oraz na zakup i dostawę urządzeń infrastruktury sieciowej w wysokości 107,9 tys. zł⁵ (szacowana wartość przedmiotu zamówienia w wysokości 130,0 tys. zł netto).

Stwierdzone w IP nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- zaciągnięciu zobowiązań finansowych o wartości 110,0 tys. zł z naruszeniem art. 46 ust. 1 ufp;
- ustaleniu wysokości wynagrodzeń pracowników z naruszeniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w niektórych państwowych jednostkach budżetowych⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania);
- niezasadnym przyznawaniu dodatków specjalnych, premii regulaminowej oraz świadczeń dodatkowych dla pracowników;
- dokonaniu podziału zamówień na dostawę sprzętu komputerowego, z naruszeniem art. 29 ust. 2 i art. 91 upzp;
- udzieleniu zamówień na opracowanie oraz przeprowadzenie wywiadów/kwestionariuszy (podstawowych narzędzi badawczych) bez stosowania przepisów upzp.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1);

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 16 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i dysponentów III stopnia – KPRM, ISW, IP, Instytut De Republica (dalej: IDR)). Sprawozdania

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.

⁵ Łączna wartość zawartej umowy 158,2 tys. zł.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2100, ze zm.

jednostkowe dysponenta głównego i dysponenta III stopnia – KPRM zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, poza dwoma wyjątkami.

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od wydania opinii o sporządzonych przez ISW i IP sprawozdaniach budżetowych i w zakresie operacji finansowych, ze względu na prowadzenie ewidencji księgowej w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ (dalej: uor). Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny, stwierdzone nieprawidłowości spowodowały obniżenie oceny ogólnej do opisowej w przypadku części 16 i do oceny negatywnej w przypadku ISW i IP. Nieprawidłowości te świadczą, że nadzór i kontrola, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawowane przez Szefa KPRM nie były w pełni skuteczne. Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 16 została przedstawiona w załączniku nr 6.3 do niniejszej informacji.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

3. WNIOSKI

Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Najwyższa Izba Kontroli wnioskowała m.in. o terminowe zatwierdzanie przez dysponenta części 16 rozliczeń z udzielonych dotacji; niezwłoczne podejmowanie działań mających na celu egzekwowanie od beneficjentów sprawozdań z wykonania zadań publicznych w przypadku opóźnień w ich przekazaniu; dokumentowanie badania rynku prowadzonego bezpośrednio przed udzieleniem zamówienia publicznego; wybór wykonawcy zamówienia publicznego (do którego nie stosuje się upzp) zgodnie z kryteriami zawartymi w uzasadnieniu do wniosku o udzielenie zamówienia publicznego; zlecenie COAR realizacji usług po zawarciu umów w formie pisemnej oraz zlecenie usług na zmienionych warunkach po podpisaniu aneksów do umów; niezwłoczne dokonywanie blokad wydatków w przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków; zapewnienie terminowego zamykania ksiąg rachunkowych; a także o wzmocnienie nadzoru i kontroli dysponenta nad wykonywaniem budżetu państwa w części 16, sprawowanych na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp. NIK wnioskowała także, podobnie jak w roku poprzednim, o zapewnianie państwowym jednostkom budżetowym środków niezbędnych do realizacji ich zadań statutowych od pierwszych miesięcy ich funkcjonowania.

Prezes Rady Ministrów

NIK w ostatnich latach w związku z ustaleniami kontroli w podmiotach nadzorowanych (Polski Instytut Ekonomiczny, Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka w Warszawie, Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego w Poznaniu, Polska Agencja Kosmiczna, Centrum Badania Opinii Społecznej, COAR, Instytut De Republica) wnioskowała do Prezesa Rady Ministrów, jako organu nadzorującego, o zapewnienie wzmoczonych działań nadzorczych ukierunkowanych na eliminowanie stwierdzonych w tych jednostkach nieprawidłowości. NIK zwraca uwagę na zasadność wzmoczenia nadzoru także w odniesieniu do kolejnych – objętych tegoroczną kontrolą – podmiotów, w których NIK stwierdziła istotne nieprawidłowości, tj. Instytutu Strat Wojennych i Instytutu Pokolenia.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. kontrola dochodów budżetowych w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami z roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2022⁸ dochody budżetu państwa w części 16 zostały zaplanowane w kwocie 203,0 tys. zł. W trakcie roku nie dokonywano zmian w planie dochodów.

Dochody w części 16 zrealizowano w kwocie 266 614,9 tys. zł, tj. o 131 237,4% wyższej niż zaplanowano i o 4439,2% wyższej w porównaniu do 2021 r. (5873,6 tys. zł). Wyższe dochody uzyskano głównie z wpływów z tytułu rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w kwocie 237 338,5 tys. zł, dokonanych przez Polskie Linie Lotnicze LOT S.A. (dalej: LOT S.A.) i odsetek wymagalnych od ww. rozliczeń/zwrotów w kwocie 23 371,4 tys. zł. Na podstawie uzgodnień pomiędzy KPRM a LOT S.A. dokonano weryfikacji rozliczeń środków wypłaconych LOT S.A. w 2020 r. w ramach realizacji Rządowego programu pomocy, dotyczącego organizacji rejsów repatriacyjnych w związku z wybuchem pandemii wirusa COVID-19⁹. W uzasadnieniu podano, że dokonano obniżenia wynagrodzenia za realizację ww. programu rządowego do poziomu odpowiadającego zasadom, jakimi kieruje się Komisja Europejska. Ponadto wyższe dochody zrealizowano z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów m.in. na realizację zadań inwestycyjnych (220,0 tys. zł) oraz z dywidend za 2021 r.¹⁰ (1866,2 tys. zł).

Według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, na koniec 2022 r. w części 16 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 5759,5 tys. zł, w tym zaległości netto wynosiły 563,4 tys. zł. W porównaniu do 2021 r. należności zmniejszyły się o 1680,0 tys. zł (tj. o 22,6%), a zaległości netto o 1772,3 tys. zł (tj. o 75,9%). Na kwotę zaległości składały się m.in. należne wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (379,0 tys. zł) oraz z pozostałych odsetek (168,6 tys. zł).

Zestawienie dochodów budżetowych w 2022 r. według klasyfikacji budżetowej zostało zawarte w załączniku nr 6.4 do niniejszej informacji.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w części 16 zostały zrealizowane w 2022 r. w kwocie 16 426 215,9 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach (16 506 390,1 tys. zł). Były one wyższe od wydatków zrealizowanych w 2021 r. (15 167 074,4 tys. zł¹¹) o 1 259 141,5 tys. zł, tj. o 8,3%. Wzrost wynikał z finansowania (głównie środkami przeniesionymi do części 16 z rezerwy celowej budżetu państwa) działań podejmowanych w 2022 r. w celu zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. trzykrotnego zasilenia Funduszu Pomocy na łączną kwotę 2 631 869,7 tys. zł.

W 2022 r. zapewniono także środki na dotacje dla Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych (dalej: RARS) na zakup rezerw strategicznych i realizację zadań związanych z zapewnieniem rezerw

⁸ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

⁹ Realizowany pod nazwą: #LOTdoDomu i #CARGodlaPOLSKI.

¹⁰ Prezes Rady Ministrów wykonywał prawa z akcji w następujących spółkach z udziałem Skarbu Państwa: Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., Polski Fundusz Rozwoju S.A., ElektroMobility Poland S.A. Dochody z dywidend uzyskano z Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

¹¹ W kwocie 15 167 074,4 tys. zł wykonania wydatków w 2021 r. – 278 624,9 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r.

strategicznych, tj. m.in. 400 000,0 tys. zł na realizację działań związanych głównie z konfliktem na Ukrainie, na pomoc ludności na Ukrainie, zabezpieczenie ewakuacji ludności z terenów Ukrainy, działania związane z obsługą logistyczną i administracyjną, zapewnienie odpowiednich systemów informatycznych w celu pomocy humanitarnej na Ukrainie; 398 000,0 tys. zł na finansowanie realizacji zadań ustawowych RARS z zakresu bezpieczeństwa paliwowo-energetycznego.

W 2022 r. zapewniono również środki dla Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW-CRSO) na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO – 86 800,0 tys. zł.

Wydatki dysponenta III stopnia – KPRM zrealizowano w kwocie 233 254,4 tys. zł, co stanowiło 83,7% planu po zmianach (278 709,0 tys. zł). Wydatki dysponenta III stopnia były wyższe od wydatków zrealizowanych w 2021 r. (222 352,9 tys. zł¹²) o 10 901,6 tys. zł, tj. o 4,9%.

W 2022 r. funkcjonowały dwie nowe państwowe jednostki budżetowe: ISW i IP, których dyrektorzy są dysponentami III stopnia w części 16. Poniesione przez ISW w 2022 r. wydatki w kwocie 5281,0 tys. zł stanowiły 33,5% planu po zmianach (15 744,0 tys. zł) i zostały zrealizowane w granicach planu finansowego. Wydatki zrealizowane przez IP w 2022 r. wyniosły 5435,0 tys. zł, co stanowiło 80,8% planu po zmianach (6725,4 tys. zł).

Ze środków przeniesionych z rezerw w łącznej kwocie 15 662 222,1 tys. zł wykorzystano 15 627 125,7 tys. zł, tj. 99,8% (łącznie ze środkami przyznanymi dla IDR, ISW i IP). Środki z rezerw celowych w kwocie 15 294 626,2 tys. zł zostały wykorzystane w wysokości 15 279 272,2 tys. zł, tj. w 99,9%, a z rezerwy ogólnej w kwocie 367 595,5 tys. zł zostały wykorzystane w wysokości 347 853,5 tys. zł, tj. w 94,6%. Badanie wykorzystania środków w kwocie 11 888 106,1 tys. zł przeniesionych z rezerw celowych i rezerwy ogólnej (tj. 75,9% środków przeniesionych z rezerw) wykazało, że zostały one wydatkowane zgodnie z przepisami ufp, na cele wskazane w decyzjach ministra właściwego ds. budżetu państwa. Stosownie do wydanego przez Prezesa Rady Ministrów polecenia utworzenia nowej rezerwy celowej i wpłaty środków do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, kwota w wysokości 11 674 112,0 tys. zł została wpłacona do zarządzającego nowoutworzoną rezerwą Banku Gospodarstwa Krajowego w dniu 29 grudnia 2022 r.

W związku z nadmiarem środków Szef KPRM jako dysponent części 16, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, podjął siedem decyzji o blokowaniu wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 13 007,0 tys. zł. Blokad tych dokonano niezwłocznie po wystąpieniu okoliczności przewidzianych w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp. Nadmiar powstał w związku niepełnym wykorzystaniem środków oraz oszczędnościami powstałymi w związku z realizacją wydatków w zakresie usług pozostałych, wynagrodzeń bezosobowych, szkoleń oraz składek dotyczących Pracowniczych Planów Kapitałowych, niepełnym wykorzystaniem środków na realizację kampanii społecznych dotyczących nowych programów rządowych, niepełnym wykorzystaniem środków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi przez dysponentów III stopnia – IP i ISW, niższym niż planowano wykorzystaniem środków na współfinansowanie kosztów realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 (dalej: PO WER), a także niewykorzystaniem środków przeznaczonych na wypłatę dotacji dla podmiotu spoza sektora finansów publicznych.

Badanie działań podejmowanych w KPRM zmierzających do wydania decyzji o blokowaniu wydatków wykazało, że w przypadku dwóch zadań („Wymiana windy w budynku KPRM w formule zaprojektuj-wybuduj” i „Przebudowa muru od ul. Sulikowicza”) Szef KPRM nie dokonał blokady niewykorzystanych środków w łącznej kwocie 1286,6 tys. zł, co było nierzetelne. W trakcie roku budżetowego dysponent części 16 powziął wiedzę, że ww. zadania nie zostaną zrealizowane ze środków budżetu na 2022 r. Dyrektor Generalna KPRM (dalej: DG KPRM) wyjaśniła, że KPRM nie podjęła działań zmierzających do zablokowania środków przewidzianych na realizację ww. zadań, ponieważ chciano dokonać zmiany planu rzeczowo-finansowego jednym wnioskiem. W ocenie NIK, po uznaniu, że ww. środki nie zostaną wydatkowane z budżetu zaplanowanego na 2022 r., dysponent części 16 powinien niezwłocznie podjąć działania zmierzające do zablokowania środków przewidzianych na realizację tych zadań. Niepodjęcie decyzji o zablokowaniu środków spowodowało brak możliwości ich efektywnego wykorzystania, a tym samym pozostaje w sprzeczności z celem jakiego służy blokada środków.

W 2022 r. ze środków, które nie wygasły z upływem roku 2021 wydatkowano 170 282,6 tys. zł, co stanowiło 61,1% planu (278 624,9 tys. zł). Wydatki te zostały poniesione głównie na dotacje celowe

¹² W kwocie 222 352,8 tys. zł wykonania wydatków w 2021 r. – 12 181,4 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r.

dla RARS (140 470,1 tys. zł), związane z zakupem rezerw strategicznych i ich udostępnianiem, w tym na sfinansowanie wydatków na realizację przez RARS zadań wspierających rehabilitację osób niepełnosprawnych. Przyczyną niepełnego wydatkowania środków było m.in. niewykorzystanie przez RARS 99 526,9 tys. zł z otrzymanej dotacji na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, jego utrzymanie i udostępnianie; rezygnacja z realizacji niektórych zadań¹³, w związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie i wynikającą z tego koniecznością przesunięcia środków na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, a także niepełne wykorzystanie środków przez dysponenta III stopnia – IDR¹⁴.

W wyniku szczegółowego badania prawidłowości dokonania wydatków, które nie wygasły z upływem 2021 r., w przypadku pięciu zadań¹⁵ na kwotę 3463,0 tys. zł realizowanych przez dysponenta III stopnia stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z przepisami, planem zawartym w rozporządzeniu dotyczącym wydatków niewygasających z upływem 2021 r.¹⁶ oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostki.

Badaniem objęto również jedno zadanie, finansowane ze środków które nie wygasły z upływem 2021 r., wydatkowanych przez dysponenta głównego, tj. Wspieranie rehabilitacji osób niepełnosprawnych¹⁷. Stosownie do art. 77a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021¹⁸, w roku 2021 przychodem RARS mogła być również dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań wspierających rehabilitację osób niepełnosprawnych. Upoważnionym do udzielenia tej dotacji – w myśl art. 77a ust. 2 tej ustawy – został Szef KPRM. Realizując to upoważnienie, Szef KPRM zawarł w dniu 17 grudnia 2021 r. z RARS umowę Nr 2/DIR/2021, której przedmiotem było udzielenie dotacji w wysokości 200 000,0 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków na realizację przez RARS zadań wspierających rehabilitację osób niepełnosprawnych, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁹ związanych z utworzeniem, utrzymywaniem i udostępnianiem rezerw strategicznych lub wykonywaniem innych decyzji Prezesa Rady Ministrów, w szczególności na: 1) zakup sprzętu rehabilitacyjnego, asystującego i kompensacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i innych wydatków związanych z ich zakupem, szkolenia, wsparcie komunikacyjne, zgodnie z dyspozycjami i decyzjami właściwych organów; 2) utrzymywanie sprzętu, w tym serwisowanie, dokonywanie napraw w przypadku awarii, konserwacja; 3) udostępnianie sprzętu rehabilitacyjnego; 4) usługi logistyczne i informatyczne. Projekt ww. umowy został zaopiniowany pozytywnie przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. W umowie określono, że termin realizacji zadania ze środków dotacji rozpoczyna się z dniem zawarcia umowy i kończy 30 listopada 2022 r. Decyzja nr 459/R/22 (tworząca rezerwy strategiczne) została wydana przez Prezesa Rady Ministrów 19 października 2022 r. Jak wyjaśniła DG KPRM, wydanie tej decyzji nastąpiło po złożeniu pisma Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 września 2022 r., w którym określone zostały potrzeby osób niepełnosprawnych i wskazane konkretne propozycje sprzętowe, co było niezbędne do wydania decyzji tworzącej. Z uwagi na liczby asortymentów wskazane we wniosku MRiPS, których koszt znacząco przewyższał kwotę z dotacji celowej udzielonej na podstawie umowy Nr 2/DIR/2021, do momentu wydania decyzji, tj. do dnia 19 października 2022 r. trwały ustalenia pomiędzy MRiPS i RARS dotyczące weryfikacji ilościowej wnioskowanych asortymentów. Ponadto wyjaśniła, że w umowie nr 2/DIR/2021, określono co wchodzi w zakres zadania, a doprecyzowanie w postaci rodzaju i ilości sprzętu zostało określone w decyzji Prezesa RM.

Mimo, że Szef KPRM zawarł umowę z RARS o udzielenie dotacji na sfinansowanie wydatków na realizację zadań wspierających rehabilitację osób niepełnosprawnych 17 grudnia 2021 r., to faktyczna realizacja tego zadania mogła rozpocząć się dopiero od 19 października 2022 r. Oznacza to, że na

¹³ Zadanie nr 189 – Świadczenie kompleksowych usług komunikacyjnych promujących działania Departamentu GovTech Polska (1000,0 tys. zł), zadanie nr 203 – realizacja działań kontrolnych, informacyjno-edukacyjno-promocyjnych oraz monitorujących związanych z realizacją Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018–2030 (114,0 tys. zł).

¹⁴ Zadanie nr 215 – Realizacja projektów naukowych, popularyzatorskich i wydawniczych – zakup usług pozostałych (nie wydatkowano 3878,0 tys. zł).

¹⁵ Dobór dokonany na podstawie profesjonalnego osądu kontrolera, z pominięciem środków przeznaczonych na dodatkowy fundusz motywacyjny.

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2407).

¹⁷ Zadanie nr 178.

¹⁸ Dz. U. poz. 2400, ze zm. Art. 77a ustawy został dodany przez art. 1 pkt 18 ustawy z dnia 14 października 2021 r. (Dz. U. poz. 1901) zmieniającej tę ustawę z dniem 22 października 2021 r.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 100, ze zm.

zrealizowanie tego zadania RARS miał 43 dni kalendarzowe. W konsekwencji RARS nie wydatkował 99 526,9 tys. zł, tj. 49,8% kwoty udzielonej dotacji.

W umowie nr 2/DIR/2021 wskazano, że RARS w ramach dotowanego zadania jest zobowiązany m.in. do zakupu i udostępniania sprzętu rehabilitacyjnego. Jednakże, jak wyjaśniła DG KPRM, Szef KPRM jako organ udzielający dotacji i wskazujący zadanie do realizacji nie uczestniczył w procesie ustalania wykazu sprzętu, który miał być zakupiony ani w procesie jego udostępniania. RARS realizując umowę wydatkowała kwotę 100 473,1 tys. zł na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, asystującego i kompensującego dla osób z niepełnosprawnościami. W dniu 20 stycznia 2023 r. Szef KPRM zaakceptował sprawozdanie zawierające rozliczenie rzeczowo-finansowe wykonanego zadania w zakresie wykorzystania przez RARS środków z dotacji celowej otrzymanej na podstawie ww. umowy. Według stanu na dzień 31 marca 2023 r.²⁰, zakupiony przez RARS sprzęt rehabilitacyjny nie został udostępniony. Odnośnie ww. sprzętu DG KPRM wyjaśniła, że: (...) *nie została wydana decyzja Prezesa RM o udostępnieniu sprzętu zakupionego ze środków dotacji. Działania związane z udostępnieniem asortymentu (...) będą dokonywane w porozumieniu z MRiPS.*

Wydatki dysponenta III stopnia – KPRM na energię elektryczną w latach 2021–2022 wyniosły 3542,3 tys. zł (1751,5 tys. zł w 2021 r., 1790,8 tys. zł w 2022 r.), w tym na dystrybucję 1483,5 tys. zł (677,7 tys. zł w 2021 r., 805,8 tys. zł w 2022 r.). KPRM w latach 2021–2022 wydatkowała środki na energię elektryczną oraz jej dystrybucję na podstawie dowodów księgowych wystawionych przez:

- COAR, który na rzecz KPRM świadczył usługę administrowania i zarządzania budynkami zajmowanymi przez KPRM, który to podmiot miał podpisane umowy z dostawcami energii elektrycznej;
- Ministerstwo Aktywów Państwowych, z którym KPRM miała zawarte porozumienie w sprawie udostępnienia KPRM części nieruchomości oraz rozliczania kosztów utrzymania nieruchomości.

Do obciążającego KPRM dowodu księgowego były załączane kserokopie faktur lub inne dokumenty potwierdzające wysokość wydatków, na podstawie których dokonano obciążenia KPRM²¹. DG KPRM wyjaśniła, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej²², wprowadzono w KPRM następujące działania mające na celu oszczędzanie energii elektrycznej: ograniczono oświetlenie elewacji budynków Kancelarii, zmniejszono oświetlenie w częściach wspólnych wewnątrz budynków, prowadzono kampanię informacyjną pn. „Zostań ekopracownikiem”, w ramach której pracownicy Kancelarii zachęceni byli m.in. do oszczędzania energii elektrycznej. Zaplanowano również wymianę źródeł światła z konwencjonalnych na LED. KPRM wspólnie z COAR dokonywała analiz poszczególnych rodzajów opłat składających się na wydatki związane z energią elektryczną i jej dystrybucją. W wyniku tych analiz w grudniu 2022 r. zrealizowano zadanie polegające na rozbudowie kompensacji mocy biernej w obiekcie KPRM przy Al. Ujazdowskich 1/3²³.

W 2022 r. w KPRM kampanie informacyjno-promocyjne, finansowane z części 16 budżetu państwa, realizowane były przez Centrum Informacyjne Rządu (dalej: CIR), które w ramach swoich obowiązków wynikających z regulaminu organizacyjnego KPRM²⁴ prowadziło m.in.: działania informacyjno-promocyjne w zakresie programów rządowych i kampanie informacyjne dotyczące Prezesa Rady Ministrów, przy współdziałaniu pozostałych komórek organizacyjnych Kancelarii. Nadzór nad CIR sprawował sekretarz stanu w KPRM, rzecznik prasowy rządu. Kampanie informacyjno-promocyjną dotyczącą 100-lecia Służby Cywilnej w Polsce prowadził również Departament Służby Cywilnej nadzorowany przez Szefa Służby Cywilnej.

W Kancelarii nie powstał ogólny plan działań informacyjno-promocyjnych w 2022 r. Kancelaria obsługiwała wiele podmiotów i organów charakteryzujących się różną specyfiką i dynamiką działalności (m.in. Prezesa Rady Ministrów, Radę Ministrów, Szefa Służby Cywilnej), co – w ocenie DG KPRM – w praktyce uniemożliwia kompleksowe, długofalowe planowanie działań promocyjnych. Ponadto jak wyjaśniła DG KPRM, z uwagi na fakt, że często działania rządu są dynamiczne i zmieniają się w zależności od sytuacji gospodarczej czy geopolitycznej w Polsce i za granicą, podejście

²⁰ Data złożenia przez DG KPRM wyjaśnień.

²¹ Obowiązek załączania dokumentów źródłowych wynikał z umowy z COAR i porozumienia z Ministerstwem Aktywów Państwowych.

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm.

²³ Na podstawie umowy nr 1576/BDG/22 z 25 listopada 2022 r.

²⁴ CIR realizowało obsługę informacyjną Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesów Rady Ministrów oraz Szefa Kancelarii.

długofalowe nie zawsze znajduje zastosowanie. W związku z tym, CIR przyjęło podejście krótkofalowe, które umożliwia zaplanowanie działań informacyjno-promocyjnych na okres 3–6 miesięcy. DG KPRM poinformowała również, że z powodu agresji Rosji na Ukrainę, CIR musiało dokonać zmian w priorytetach komunikacyjnych, w tym w zakresie prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych. W związku z powyższym, prowadzone działania informacyjne nie były kontynuowane, skoordynowano natomiast przepływ informacji w zakresie pomocy Ukrainie.

Główne tytuły zrealizowanych działań promocyjnych zarówno w 2021 r. jak i w roku 2022 dotyczyły akcji #SzczepimySię, gdzie jako główny wyznacznik skuteczności kampanii CIR obrano procent osób zaszczepionych oraz stosunek Polaków do szczepień przeciw COVID-19. W ocenie DG KPRM, pozostałe działania realizowane przez CIR miały już charakter wyłącznie informacyjny i obejmowały krótszy okres czasu, a najważniejszym celem tych działań było dotarcie z przekazem do jak największego grona odbiorców, dlatego CIR mierzył efekty działań głównie w oparciu o zasięg całkowity, jaki osiągnęły te działania. Nie powstały inne mierniki skuteczności i dokumenty w tym zakresie. W celu monitorowania efektów prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych KPRM zamieszczała w umowach zawieranych przez CIR postanowienia dotyczące m.in. możliwości badania wykorzystanego czasu antenowego czy przestrzeni w prasie lub w sferze outdoor.

W roku 2021 na działania promocyjne i reklamowe KPRM wydatkowała kwotę 108 251,8 tys. zł (z czego 92 851,0 tys. zł na Akcję #SzczepimySię), a w roku 2022 na ten cel wydatkowała kwotę 39 527,4 tys. zł (z czego 13 557,0 tys. zł na Akcję #SzczepimySię).

W wyniku ww. działań w 2022 r. KPRM zrealizowała kampanie dotyczące:

- Programu „Polski Ład”, który był odpowiedzią na zapowiedziane wprowadzenie licznych rozwiązań ekonomiczno-społecznych;
- Akcji „Chronimy Rodziny, obniżamy podatki” nt. Rządowej Tarczy Inflacyjnej, która była odpowiedzią na rosnące obawy społeczeństwa w zakresie wzrostu cen i inflacji;
- Akcji „Pomagam Ukrainie”, którą CIR rozpoczął w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Działania te były skierowane głównie do obywateli Ukrainy przybywających do Polski, w związku z konfliktem na terytorium ich kraju;
- Akcji „Silna wieś, silna Polska” oraz „Wdzięczni Polskiej Wsi” – działania zostały zaplanowane w związku z cyklicznymi badaniami dotyczącymi polskiego rolnictwa;
- Akcji „Chronimy Rodziny” – akcja poświęcona Rządowym Tarczom – Antyinflacyjnej, Energetycznej oraz Solidarnościowej związana była ponownie z rosnącymi obawami społeczeństwa w zakresie wzrostu cen i inflacji, tym razem wywołanymi głównie agresją Rosji na Ukrainę;
- Akcji „Rządowe Inwestycje Blisko Ludzi”, która związana była z wprowadzeniem tzw. obowiązku informacyjnego²⁵;
- Działan informacyjnych dot. „Niskich Podatków” oraz „Wakacji Kredytowych”, które związane były z wprowadzeniem od lipca 2022 roku nowych rozwiązań w systemie podatkowym oraz rządowego wsparcia Polaków w spłacie kredytów hipotecznych;
- 100-lecia Służby Cywilnej; celem tej kampanii było upowszechnienie wśród obywateli wiedzy na temat służby cywilnej.

Sposoby monitorowania i oceny wyników prowadzonych działań promocyjno-reklamowych nie były określone w regulacjach wewnętrznych KPRM w 2022 r. Jak wyjaśniła DG KPRM, działań informacyjnych w administracji rządowej nie można utożsamiać z kampaniami reklamowymi. Ze względu na specyfikę działań poszczególnych gremiów obsługiwanych przez KPRM, działania informacyjno-promocyjne w KPRM nie były skoordynowane w sposób całościowy.

Zestawienie wydatków budżetu państwa w 2022 r., według klasyfikacji budżetowej, zostało zawarte w załączniku nr 6.5 do niniejszej informacji.

Wydatki w części 16 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

Na **dotacje** (bez dotacji zaliczonych do wydatków majątkowych) wydatkowano 16 027 681,8 tys. zł tys. zł (97,6% wydatków w części), co stanowiło 99,9% planu po zmianach (16 043 106,3 tys. zł).

²⁵ Obowiązek ten, który nakazywał podmiotom informowania o uzyskanym wsparciu finansowym m.in. poprzez postawienie tablicy informacyjnej, został uregulowany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953, ze zm.).

W porównaniu do 2021 r. wydatki te były wyższe o 1 169 861,8 tys. zł, tj. o 7,9%, głównie w związku z wpłatą do Funduszu Pomocy środków przeniesionych z rezerwy celowej. W ramach dotacji celowych, oprócz wpłaty do Funduszu Pomocy, m.in. wydatkowano 86 014,4 tys. zł (99,1% planu po zmianach) dla NIW-CRSO na dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030.

Badanie próby wydatków na dotacje w kwocie 11 843 562,2 tys. zł wykazało, że większość tej kwoty (11 674 112,0 tys. zł), została przekazana – zgodnie z dyspozycją Prezesa Rady Ministrów – do Banku Gospodarstwa Krajowego, jako wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Badanie siedmiu zadań dofinansowanych dotacjami celowymi na łączną kwotę 50 437,5 tys. zł wykazało, że dotacje przekazano na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 2 ufp. Dotacji udzielano na podstawie art. 11b udpp w szczególnym trybie, bez konkursu ofert. NIK zwróciła uwagę na znaczny, ponad trzykrotny, wzrost tego rodzaju wydatków w KPRM. W porównaniu do 2021 r., kiedy Prezes Rady Ministrów, w trybie art. 11b udpp zawarł 81 umów o powierzenie lub wsparcie realizacji zadań publicznych na łączną kwotę 91 632,0 tys. zł, w 2022 r. zawarto 272 umowy na łączną kwotę 295 134,1 tys. zł. DG KPRM wyjaśniając tak duży wzrost ww. wydatków podała, że *ustanowiony na rok 2022 r. limit środków w rezerwie ogólnej budżetu państwa był znacznie wyższy niż w latach poprzednich. Z roku na rok wzrasta również liczba ofert kierowanych do Pana Premiera. Większy limit wydatków umożliwił zatem Prezesowi Rady Ministrów podjęcie o wiele więcej pozytywnych decyzji niż w latach ubiegłych, tj. przyznających środki z rezerwy ogólnej na zlecenie realizacji zadań publicznych godnych wsparcia, w szczególności ze względu na spełnianie przesłanek art. 11b (ważnego interesu społecznego lub interesu publicznego). Spora liczba projektów dotyczyła też wsparcia wynikającego z wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Dodatkowo zgodnie z informacją przekazaną z Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą wzrost wydatków KPRM na dotacje udzielone na podstawie art. 11b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie kompetencji DWPP, związany był z realizacją projektu pomocowego dla uchodźców z Ukrainy realizowanego w Polsce – dla posiadaczy Karty Polaka i ich rodzin (kwota dotacji: 28 429 000,00 zł) oraz kilku projektów pomocowych wspierających środowiska polskie na Ukrainie. W przypadku zadania rekomendowanego do dofinansowania dotacją przez Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą, każdorazowo realizowano działania przewidziane w procedurze udzielania dotacji celowych przyjętej w KPRM, zapewniając tym samym przejrzystość procesu wyboru ofert.*

W przypadku trzech zadań realizowanych na podstawie art. 11b udpp, rekomendowanych przez Szefa KPRM, członkowie Zespołu oceniającego oferty zgłaszali wątpliwości odnośnie spełniania przez zadania ujęte w ofertach przesłanek art. 11b udpp, które warunkują udzielenie wsparcia w szczególnym, bezkonkursowym trybie.

W przypadku pięciu z siedmiu badanych dotacji udzielonych w trybie art. 11b udpp, na łączną kwotę 21 795,8 tys. zł, rekomendowanych przez Szefa KPRM, do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. 3 kwietnia 2023 r., dysponent części 16 nie zatwierdził rozliczeń dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym mimo upływu 30 dni od dnia przedstawienia tych rozliczeń. Było to niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp, zgodnie z którym zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia. Ustalono, że jedno ze sprawozdań z realizacji zadania publicznego zostało złożone 20 stycznia 2023 r. i termin na jego zatwierdzenie upłynął 20 lutego 2023 r., trzy sprawozdania zostały złożone 30 stycznia 2023 r. i termin na ich zatwierdzenie upłynął 1 marca 2023 r., piąte sprawozdanie zostało złożone 1 lutego 2023 r. i termin na jego zatwierdzenie upłynął 3 marca 2023 r.

W przypadku dotacji udzielonej przez KPRM Fundacji Życie²⁶ na realizację zadania publicznego „Organizacja punktu wsparcia dla uchodźców z Ukrainy na terenie Miasta Łodzi pn. Wolna Ukraina” w kwocie 212,7 tys. zł ustalono, że KPRM nie podjęła niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania od Fundacji Życie sprawozdania z realizacji zadania publicznego, co było nierzetelne.

KPRM wezwała Fundację do złożenia ww. sprawozdania dopiero 5 grudnia 2022 r., pomimo że zgodnie z umową nr 637/DOB/22 Fundacja powinna złożyć to sprawozdanie do 30 sierpnia 2022 r. Wcześniej, w październiku 2022 r. prowadzono korespondencję e-mailową, w której Fundacja przesłała do KPRM skan potwierdzenia nadania listu poleconego. Do kontroli zostało przedstawione sprawozdanie

²⁶ Umowa o realizację zadania publicznego nr 637/DOB/22 z dnia 16 maja 2022 r.

z wykonania zadania publicznego podpisane przez Prezesa Zarządu Fundacji 15 grudnia 2022 r. (brak daty wpływu do KPRM)²⁷.

W rezultacie skierowania wezwania dopiero 5 grudnia 2022 r., rozliczenie przyznanej dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym zostało zatwierdzone przez dysponenta części 16 dopiero po blisko siedmiu miesiącach od dnia zakończenia realizacji zadania przez Fundację.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 8964,3 tys. zł (0,05% wydatków w części), co stanowiło 88% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. (5180,8 tys. zł) wydatki te były wyższe o 3783,5 tys. zł, tj. o 73%. Poniesiono je m.in. na nagrody specjalne Prezesa Rady Ministrów dla reprezentantów Polski w piłce siatkowej mężczyzn oraz ich trenerów za wybitne osiągnięcia sportowe – zdobycie tytułu Wicemistrzów Świata w 2022 r. (6000,0 tys. zł), a także na nagrody Prezesa Rady Ministrów za osiągnięcia naukowe, artystyczne, wyróżniające się rozprawy doktorskie (1842,3 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 247 456,6 tys. zł (1,51% wydatków w części), co stanowiło 81,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. (223 402,0 tys. zł) wydatki były wyższe o 24 054,6 tys. zł, tj. o 10,8%.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 11 737,7 zł i w porównaniu do 2021 r. zwiększyło się o 684,5 zł, tj. o 6,2%. Zwiększenie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wynikało głównie z podjęcia przez kierownictwo Kancelarii decyzji o uruchomieniu środków na podwyżki wynagrodzeń pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń (z wyłączeniem doradców i asystentów politycznych) oraz członków korpusu służby cywilnej.

Przeciętne zatrudnienie w KPRM w 2022 r.²⁸ wyniosło 769 osób i w porównaniu do roku 2021 zwiększyło się o 44 osoby. Zwiększenie stanu zatrudnienia wynikało z realizacji przez KPRM nowych zadań i utworzenia nowych departamentów. Nowe zadania dotyczyły m.in. koordynowania prac Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów oraz obsługi merytorycznej i organizacyjnej Wiceprezesa Rady Ministrów, pełnienia roli koordynacyjnej w zakresie działań realizowanych przez Kancelarię w ramach Krajowego Planu Odbudowy, obsługi organizacyjnej oraz zapewnienia bieżącego funkcjonowania Zespołu Pomocy Humanitarno-Medycznej działającego przy Prezesie Rady Ministrów, współpracy z ministerstwami i urzędami administracji państwowej oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań podejmowanych przez Wiceprezesa Rady Ministrów, w tym w zakresie bezpieczeństwa przestrzeni informacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej, udzielania wsparcia państwu sąsiedzkim. Ponadto w 2022 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów realizowano dodatkowe zadania wynikające z konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. W 2022 r. wzrosła liczba jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez KPRM, takich jak ISW i IP.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2022 r. zostały zawarte w załączniku nr 6.6 do niniejszej informacji.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 142 113,3 tys. zł, co stanowiło 0,86% wydatków w części i 94,7% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. (80 671,7 tys. zł) wydatki te były wyższe o 61 441,6 tys. zł, tj. o 76,2%. Przyczyną wzrostu wydatków majątkowych w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. był przede wszystkim znaczny wzrost liczby zadań dotowanych przez KPRM w trybie art. 11b udpp z rezerwy ogólnej z przeznaczeniem na wydatki inwestycyjne.

W efekcie zrealizowanych w części 16 – KPRM wydatków majątkowych, w szczególności:

- udzielono wsparcia podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych, przekazując dotacje celowe w łącznej kwocie 127 038,4 tys. zł,
- udzielono dotacji celowej dla NIW-CRSO (5162,1 tys. zł);
- udzielono dotacji celowej dla COAR (5768,1 tys. zł);
- przekazano IDR, ISW i IP środki na zrealizowanie zakupów inwestycyjnych (odpowiednio 299,9 tys. zł, 164,9 tys. zł i 374,7 tys. zł);
- w ramach wydatków majątkowych w KPRM w kwocie 3305,1 tys. zł, m.in.: zakupiono sprzęt komputerowy i oprogramowanie, przed budynkiem KPRM wybudowano pomnik Premiera Jana Olszewskiego, w budynku KPRM usprawniono system sygnalizacji pożarowej.

²⁷ Skorygowane przez Fundację i przesłane do KPRM 24 stycznia 2023 r. (wpływ do KPRM 25 stycznia 2023 r.).

²⁸ Sprawozdanie Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w jednostce budżetowej za okres od początku roku do końca kwartału IV 2022 r.

Plan rzeczowo-finansowy inwestycji KPRM (dysponent III stopnia) zakładał realizację siedmiu zadań za 7936,0 tys. zł. W trakcie roku do planu wprowadzono jedno nowe zadanie za 28,0 tys. zł. Trzy zadania zostały zrealizowane w całości, jedno zostało zrealizowane częściowo i jego realizacja będzie kontynuowana w roku 2023. W przypadku trzech zadań zakończyły się prace projektowe i ich etapy wykonawcze będą realizowane w kolejnych latach. W przypadku jednego zadania w 2022 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, a jego realizacja będzie miała miejsce w 2023 r. Zmiany w planie rzeczowo-finansowym wynikały z przesunięć środków pomiędzy zadaniami, co wynikało z konieczności realizacji nowego zadania, które nie było objęte pierwotnym planem oraz koniecznością zmniejszenia lub zwiększenia wydatków na realizację poszczególnych zadań, a także realizacją zadań i związanych z tym wydatków w następnych latach. Na koniec roku plan rzeczowo-finansowy zakładał kwotę wydatków do realizacji w 2022 r. w wysokości 3305,1 tys. zł.

Zadania inwestycyjne w KPRM realizowano również ze środków, które nie wygasły z upływem roku 2021. W ramach tych wydatków w kwocie 3548,8 tys. zł zrealizowano m.in. następujące zadania: projekt przebudowy pomieszczeń skrzydła D wraz z dostosowaniem do przepisów ppoż. oraz dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych w budynku KPRM, projekt budowlano-wykonawczy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i nawierzchni na terenie KPRM, wymieniono jedną z wind w budynku KPRM, dostarczono, zamontowano oraz uruchomiono system dyskusyjno-wideokonferencyjny w jednej sali w budynku KPRM, zakupiono sprzęt i oprogramowanie serwerowni.

Szczegółowym badaniem – pod kątem prawidłowości wydatkowania środków – objęto wydatki dysponenta III stopnia – KPRM w kwocie 30 835,2 tys. zł (bieżące 29 332,7 tys. zł, majątkowe 1502,5 tys. zł), stanowiącej 13,2% jego wydatków. Doboru wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia części 16. Szczegółowym badaniem objęto 42 dowody księgowe na kwotę 27 848,8 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną MUS (z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości) oraz 14 dowodów księgowych na kwotę 2986,4 tys. zł dobranych w sposób celowy. Badaniem objęto również prawidłowość stosowania procedur określonych w upzp w odniesieniu do trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których łączna wartość wyniosła 5316,1 tys. zł, na realizację których w 2022 r. wydatkowano kwotę 5253,6 tys. zł, z tego: jedno postępowanie, do którego miały zastosowanie przepisy upzp dotyczące przetargu nieograniczonego na produkcję i dostawę 50 000 szt. flag Polski, na realizację którego wydatkowano kwotę 5 000,0 tys. zł oraz dwa postępowania, do których nie miały zastosowania przepisy upzp²⁹: usługi reklamowe w portalach społecznościowych, na realizację których wydatkowano kwotę 158,7 tys. zł oraz usługa doradztwa wizerunkowego dla kierownictwa KPRM w trakcie oficjalnych spotkań krajowych i zagranicznych, na realizację której wydatkowano kwotę 94,9 tys. zł. Badaniem objęto również prawidłowość stosowania procedur określonych w upzp w odniesieniu do siedmiu zamówień³⁰, dotyczących realizacji programów informacyjno-promocyjnych, których łączna wartość wyniosła 11 377,8 tys. zł, a zrealizowane wydatki wyniosły 11 118,0 tys. zł (co stanowiło 28,1% ogółu wydatków przeznaczonych przez KPRM na działalność promocyjno-reklamową).

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że poza opisanymi poniżej nieprawidłowościami, wydatków dokonywano zgodnie z przepisami, planem finansowym, zawartymi umowami oraz wewnętrznymi procedurami KPRM, na zadania służące realizacji celów jednostki oraz przy zachowaniu prawidłowych trybów udzielania zamówień publicznych.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2022 r. przy wyborze wykonawcy zamówienia publicznego na usługi doradztwa wizerunkowego dla kierownictwa KPRM w trakcie oficjalnych spotkań krajowych i zagranicznych, we wszystkich 337 zleceniach na łączną kwotę 94,9 tys. zł nie przestrzegano procedury zawartej w karcie procesu nr B3.3³¹. Zgodnie z ww. kartą procesu w przypadku wniosków o udzielenie zamówienia publicznego, które nie będą realizowane jednorazowym zakupem, dopuszcza się, aby komórka realizująca wnioski przeprowadzała badania rynku bezpośrednio przed zakupem. Procedura nie zwalniała z obowiązku badania rynku. Zgodnie z obowiązującą procedurą badanie rynku powinno być dokumentowane. W trakcie kontroli nie przedłożono dokumentów potwierdzających przeprowadzenie badania rynku bezpośrednio przed zakupem usług. We „Wniosku o udzielenie zamówienia publicznego nr 2/CIR/22 na usługę doradztwa wizerunkowego dla kierownictwa KPRM w trakcie oficjalnych spotkań

²⁹ Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 upzp.

³⁰ Zamówienia dobrano do badania w sposób celowy.

³¹ Wewnętrzny dokument obowiązujący w KPRM zatwierdzony przez DG KPRM.

krajowych i zagranicznych” wskazano, że wniosek będzie realizowany wieloma zamówieniami. Każdorazowo przy wyborze wykonawcy będzie brana pod uwagę cena i dostępność wykonania usługi. DG KPRM wyjaśniła m.in., że niejednokrotnie czas realizacji usługi oscylował w granicach 1–2 godz. Wybór wykonawcy odbywał się w trybie roboczym, telefonicznie, w związku z tym nie były wytwarzane notatki dotyczące danych rozmów. NIK zwróciła uwagę, że brak udokumentowania rozeznania rynku czyni cały proces zamówienia publicznego nietransparentnym i budzi uzasadnioną wątpliwość, czy faktycznie dokonano badania rynku oraz czy wybrano najkorzystniejszą ofertę.

2. KPRM dokonała wyboru wykonawców na zakup czasu antenowego w stacjach radiowych na łączną kwotę 3898,5 tys. zł niezgodnie z uzasadnieniem wyboru wykonawcy podanym w trzech wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego³², co było działaniem nierzetelnym. Ustalono, że w powyższych wnioskach w uzasadnieniu wyboru wykonawcy podano, że *zakup czasu antenowego bezpośrednio w największych rozgłośniach radiowych, które gwarantują dotarcie do najszerzego grona odbiorców*. Dodatkowo, w rubryce o treści: *Czy wykonano badanie rynku i uzyskano wymaganą liczbę ofert (co najmniej 3 oferty, lub 2 oferty w przypadku pilnych zamówień)* podano, że *nie wykonano badania rynku z uwagi na zakup czasu antenowego w największych stacjach radiowych, które gwarantują dotarcie do najszerzego grona odbiorców. Zakup bezpośredni eliminuje pośredników, którzy stosują dodatkowe marże, a tym samym zapewnia oszczędności, a w zamówieniu wybrano stacje radiowe, które według raportów Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji mają największy udział programów w rynku radiowym*.

Według wyjaśnień DG KPRM i Dyrektora CIR, przy wyborze wykonawców wskazanych we wniosku nr 80/CIR/22, KPRM korzystała z Informacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (dalej: KRRiT) o Audytorium Radiowym w Polsce w III kwartale 2021 r., natomiast przy wyborze wykonawców wskazanych we wnioskach nr 1663/CIR/22 i 1639/CIR/22 – z informacji KRRiT o Audytorium Radiowym w Polsce w IV kwartale 2021 r. Ustalono, że w każdym z ww. wniosków wskazano trzech wybranych wykonawców zamówienia. Wśród nich nie było stacji radiowej (grupy kapitałowej), zajmującej drugie miejsce pod względem udziału w czasie słuchania programów radiowych, według danych zawartych w Informacji KRRiT. Tym samym dokonano wyboru wykonawców niezgodnie z uzasadnieniem podanym we wnioskach. DG KPRM oświadczyła, że *nie dokonując zakupu czasu antenowego w grupie kapitałowej Eurozet, CIR nie naruszyło żadnego przepisu obowiązującego prawa oraz nie działało w sprzeczności z procedurami wewnętrznymi KPRM (...) w zamówieniu wybrano stacje radiowe, które według raportów Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji mają największy udział programów w rynku radiowym*. NIK zwróciła uwagę, że wbrew uzasadnieniom wyboru wykonawcy zawartym w ww. wnioskach, KPRM trzykrotnie pominęła drugą pod względem słuchalności stację radiową. W konsekwencji ww. zamówienia nie były realizowane przez największe rozgłoszenie radiowe, gwarantujące dotarcie do najszerzego grona odbiorców.

3. KPRM zlecała COAR realizację usług przed zawarciem umów w formie pisemnej, a także zlecała realizację usług na zmienionych warunkach przed podpisaniem aneksów do umów, co było działaniem nierzetelnym. Ustalono, że KPRM zawarła z COAR pisemne umowy:

- ponad miesiąc po rozpoczęciu świadczenia usług w zakresie obsługi audiowizualnej przez COAR na rzecz KPRM. Dotyczyło to umowy nr 1793/BI/2021, COAR /430/2021 zawartej w dniu 15 lutego 2022 r.;
- ponad dwa miesiące po rozpoczęciu świadczenia usług w zakresie obsługi informatycznej i teletechnicznej przez COAR na rzecz KPRM. Dotyczyło to umowy nr 1797/BDG/2021 zawartej w dniu 15 marca 2022 r.

Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. umów, umowy te weszły w życie z dniem zawarcia i obowiązywały od dnia 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Określono w nich m.in.: wysokość wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług, jak i szczegółowy zakres obowiązków. Ponadto ustalono, że KPRM podpisała z mocą wsteczną sześć aneksów do trzech umów zawartych z COAR. I tak:

- umowa nr 1728/BDG/21 w zakresie świadczenia usług przewozu została zmieniona aneksem nr 1 z dnia 31 stycznia 2022 r. (z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2022 r.) oraz aneksem nr 2 z dnia 9 listopada 2022 r. (z mocą od 1 października 2022 r.)³³;

³² Wnioski nr: 80/CIR/22, 1663/CIR/22, 1639/CIR/22.

³³ Zgodnie z § 11 ust. 3 umowy, jej zmiany i uzupełnienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

- umowa nr 1797/BDG/2021, COAR/55/2022 w zakresie świadczenia usług informatycznych i teletechnicznych została zmieniona aneksem z dnia 16 sierpnia 2022 r. (z mocą obowiązywania od 1 lipca 2022 r.)³⁴;
- umowa nr 1742/BDG/21 w zakresie zarządzania i administrowania nieruchomościami oraz świadczenia innych usług została zmieniona m.in.: aneksem nr 2 z dnia 12 sierpnia 2022 r. (z mocą od 22 lipca 2022 r.), aneksem nr 3 z dnia 17 października 2022 r. (z mocą od 1 września 2022 r.) oraz aneksem nr 4 z dnia 24 listopada 2022 r. (z mocą od 1 listopada 2022 r.)³⁵.

Aneksy zostały podpisane z mocą wsteczną w terminach od 20 do 47 dni od dnia rozpoczęcia świadczenia na ich podstawie usług. Aneksy odnosiły się m.in. do wysokości wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług, jak i do zakresu obowiązków. Zgodnie z § 7 Statutu COAR, działalność COAR prowadzona na rzecz KPRM ma charakter odpłatny, według cen ustalonych w drodze umowy zawartej na dany rok budżetowy. Mając na uwadze powyższe uregulowania, umowy oraz aneksy do umów powinny zostać podpisane przed dniem rozpoczęcia świadczenia opisanych w nich usług.

Ponadto w trakcie kontroli NIK ustalono, że KPRM nie zapewniła IP oraz ISW środków niezbędnych do realizacji zadań statutowych w pierwszych miesiącach ich funkcjonowania, co było nierzetelne. Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 ufp zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów:

- Nr 325 z dnia 9 grudnia 2021 r.³⁶ została utworzona jednostka budżetowa – Instytut Pokolenia. Zgodnie z § 1 ust. 2 ww. zarządzenia, IP miał rozpocząć funkcjonowanie z dniem 1 stycznia 2022 r.;
- Nr 321 z dnia 2 grudnia 2021 r.³⁷ została utworzona jednostka budżetowa – Instytut Strat Wojennych im. Jana Karłowicza. Zgodnie z § 1 ww. zarządzenia, ISW został utworzony z dniem 5 grudnia 2021 r.

Zgodnie z powyższymi zarządzeniami dyrektorzy Instytutów są dysponentami środków budżetu państwa trzeciego stopnia podległymi bezpośrednio dysponentowi części 16. Szczegółowy zakres działania ww. Instytutów został określony w statutach, stanowiących załączniki do ww. zarządzeń. Zgodnie z art. 12 ust. 2 w zw. z art. 13 ust. 4 ufp, tworząc jednostkę budżetową organ nadaje jej statut oraz określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd. Pierwsze środki finansowe zostały przekazane:

- IP w maju 2022 r.³⁸, tj. po upływie ponad czterech miesięcy od dnia, w którym miał rozpocząć funkcjonowanie IP,
- ISW w czerwcu 2022 r.³⁹, tj. po upływie ponad sześciu miesięcy od dnia utworzenia ISW.

Skutkiem tego był brak możliwości prowadzenia działalności statutowej w pierwszych miesiącach od powołania ww. Instytutów. DG KPRM podała m.in., że (...) *warto zauważyć, że sam fakt utworzenia jednostki nie oznacza, że od pierwszego dnia jest ona gotowa do realizowania zadań, do których jest powołana. Proces budowania zdolności instytucjonalnej jest wielowątkowy i wymaga czasu. Obejmuje zarówno zapewnienie zasobów (nabory, siedziba, sprzęt), warunków działania (dostęp do bankowości, internet, domena), jak i stworzenie wewnętrznego ładu prawnego (procedury, regulaminy, opisy stanowisk itp.) – wszystko stosownie do wielkości i potrzeb danej instytucji, przy uwzględnieniu specyfiki obszaru, w którym działa. Co więcej, żadna inna jednostka nie może wcześniej podjąć czynności zmierzających do zapewnienia ww. zasobów i warunków funkcjonowania docelowego podmiotu. Wszelkie działania w tym zakresie mogłyby zostać ocenione jako niecelowe i niegospodarne, ponieważ nie służą realizacji własnych zadań. Poszczególne czynności mogą być prowadzone de facto dopiero po dniu utworzenia jednostki. Tym samym pierwszy okres funkcjonowania nowej jednostki obciążony jest zadaniami natury organizacyjnej, pozwalającymi przygotować podmiot do wykonywania zadań.*

³⁴ Zgodnie z § 17 ust. 2 umowy, jej zmiany wymagają formy aneksu.

³⁵ Zgodnie z § 17 ust. 2 umowy, jej zmiany wymagają formy aneksu.

³⁶ Zarządzenie Nr 325 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia Instytutu Pokolenia (M.P. poz. 1164).

³⁷ Zarządzenie Nr 321 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia Instytutu Strat Wojennych im. Jana Karłowicza (M.P. z 2023 r. poz. 412).

³⁸ Decyzja nr MF/FS3.4143.3.94.2022.MF.1446 Ministra Finansów z 9 maja 2022 r. wydana na podstawie art. 154 ufp w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022 w wydatkach w części 16 dział 750 rozdział 75095 z 56 pozycji rezerwy.

³⁹ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FS3.4143.3.154.2022.MF.1978 z 20 czerwca 2022 r. wydana na podstawie art. 155 ust. 1 ufp i uchwały nr 119/2022 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2022 r. oraz w związku z wnioskiem Szefa KPRM z dnia 13 czerwca 2022 r. symbol 16.4143.1.139.2022.WMF.A. Decyzja dotyczyła zmian w budżecie państwa na rok 2022 w wydatkach w części 16 dział 750 rozdział 75095 z 81 pozycji rezerwy.

NIK zauważyła, że żadna jednostka organizacyjna nie może wypełniać swoich obowiązków statutowych bez substratu majątkowego, niezbędnego do realizacji zadań⁴⁰. Brak jego zapewnienia w pierwszych miesiącach funkcjonowania ww. Instytutów skutkowało zwłoką w faktycznym rozpoczęciu działalności statutowej przez IP i ISW.

NIK przeprowadziła również odrębne kontrole w IP i ISW. W wyniku kontroli przeprowadzonej w IP ustalono, że w dokumencie pn. „Plan finansowy na 2022 r.”⁴¹ zaplanowano na działalność tej jednostki 10 000,0 tys. zł. W ustawie budżetowej na 2022 r. nie zapewniono środków na działalność Instytutu. Na podstawie wniosków o wydanie decyzji budżetowej na 2022 r. Dyrektor Instytutu wystąpił o uruchomienie środków z rezerwy celowej w wysokości 3660,2 tys. zł oraz z rezerwy ogólnej, w wysokości 5207,0 tys. zł. Instytut otrzymał środki finansowe z tych rezerw w łącznej wysokości 8867,2 tys. zł, z czego z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 3660,2 tys. zł⁴² – na sfinansowanie wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi⁴³ oraz z rezerwy ogólnej w kwocie 5207,0 tys. zł – na działalność statutową⁴⁴. W trakcie roku zablokowano kwotę 1201,0 tys. zł⁴⁵ przeznaczoną na wynagrodzenia i pochodne⁴⁶ oraz zmieniono plan finansowy, zmniejszając wydatki na działalność statutową o 2141,8 tys. zł⁴⁷. W planie finansowym ujęto wydatki w wysokości 3660,2 tys. zł⁴⁸ i 8867,2 tys. zł⁴⁹. Wydatki zrealizowane przez Instytut w 2022 r. wyniosły 5435,0 tys. zł, co stanowiło 80,8% planu po zmianach (6725,4 tys. zł). Ze środków rezerwy celowej wydatkowano 2421,6 tys. zł (66,2%). Zablokowane środki z rezerwy celowej wyniosły 1201,0 tys. zł (32,8% przyznanej rezerwy). Z pierwotnie przyznanych środków z rezerwy ogólnej wydatkowano 3013,4 tys. zł (57,9%) oraz 98,3% środków – po zmniejszeniu rezerwy ogólnej (3065,2 tys. zł). Główny księgowy Instytutu wyjaśnił, że niewykonanie planowanych wydatków wynikało m.in. z niedokonania zakupu mebli, częściowego niezrealizowania przetargu na sprzęt komputerowy oraz mniejszej niż planowano liczby zatrudnionych pracowników.

W Instytucie szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków na łączną kwotę 1696,8 tys. zł⁵⁰, tj. 30,7% wydatków Instytutu⁵¹. Zbadano 66 dowodów księgowych, w tym 37 dowodów na łączną kwotę 1409,0 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną (MUS) oraz 29 dowodów na łączną kwotę 259,8 tys. zł dobranych w sposób celowy. Ponadto badaniem objęto wydatki w kwocie 28,0 tys. zł związane z użytkowaniem wynajmowanych samochodów⁵².

W trakcie kontroli w IP stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor IP zaciągnął zobowiązanie w łącznej kwocie 110,0 tys. zł⁵³ mimo, że na dzień jego zaciągnięcia Instytut nie posiadał planu finansowego w rozumieniu ufp. Naruszono tym samym art. 46 ust. 1 ufp, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do finansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków.

2. Dyrektor IP, w okresie od 12 maja do 30 września 2022 r., ustalił siedmiu pracownikom Instytutu wysokość miesięcznego wynagrodzenia niezgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków wynagradzania oraz zatrudnił pracowników na stanowiska nie wymienione w tabeli stanowisk ustalonych tym rozporządzeniem.

⁴⁰ Uzasadnienie wyroku (I OSK 372/15).

⁴¹ Zatwierdzonym 22 lutego 2022 r. przez Ministra Członka Rady Ministrów Michała Dworczyka.

⁴² Rezerwa celowa poz. 56 o nazwie: Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania.

⁴³ Decyzja nr MF/FS3.4143.3.94.2022.MF.1446 Ministra Finansów z 9 maja 2022 r. wydana na podstawie art. 154 ufp w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022 w wydatkach w części 16 dział 750 rozdział 75095 z 56 pozycji rezerwy.

⁴⁴ Decyzja nr MF/FS3.4143.3.135.2022.MF.1768 Ministra Finansów z 3 czerwca 2022 r. na podstawie art. 155 ufp w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022 w wydatkach w części 16 dział 750 rozdział 75095 z 81 pozycji rezerwy.

⁴⁵ Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ufp.

⁴⁶ Decyzja Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 16.4143.12.4.2022.BD z 23 grudnia 2022 r.

⁴⁷ Decyzja Ministra Finansów MF/FS3.4143.135.2022.MF.1768.K02 z 30 grudnia 2022 r.

⁴⁸ Według stanu na 9 maja 2022 r.

⁴⁹ Według stanu na 3 czerwca 2022 r.

⁵⁰ Z rezerwy ogólnej.

⁵¹ Doboru próby dokonano na podstawie zapisów wygenerowanych z systemu finansowo-księgowego, odpowiadających wydatkom bieżącym pozapłacowym oraz majątkowym w kwocie powyżej 1,0 tys. zł.

⁵² W tym m.in. wydatki na parking, paliwo, myjnię.

⁵³ Zobowiązanie powstało w wyniku zawarcia pięciu umów zlecenia, umowy o pracę oraz umowy na świadczenie usług administracji płacowej.

3. Dyrektor IP przyznał swoim zastępcom oraz głównemu księgowemu świadczenia dodatkowe w wysokości po 17,0 tys. zł, pomimo faktycznego niezwiększenia zakresu wykonywanych przez nich zadań, co było niezgodne z § 2 ust. 1a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania⁵⁴. Zadania te nie stanowiły czynności dodatkowych dla ww. osób, ponieważ były one zobowiązane do realizacji zadań związanych z działalnością statutową Instytutu. Ponadto obowiązek wykonania części zadań wskazanych w uzasadnieniu przyznania świadczenia dodatkowego wynikał z opisu stanowiska pracy.

4. Niecelowo i niegospodarnie wydatkowano środki finansowe w kwocie 61,6 tys. zł na najem i użytkowanie trzech samochodów służbowych w okresie od 5 września do 28 grudnia 2022 r.⁵⁵ Najem tych samochodów uzasadniono m.in. potrzebą pełnej mobilności niektórych pracowników. Faktycznie zaś samochody służbowe były wykorzystywane w blisko 50% do celów bezpośrednio niezwiązanych z wykonywaniem zadań statutowych. Poniesione wydatki w tym zakresie były niecelowe.

5. Zawarto dwie umowy z kancelarią adwokacką⁵⁶, na świadczenie usług pomocy prawnej w ramach wsparcia bieżącej obsługi prawnej, obejmującej m.in. przygotowywanie i opiniowanie regulaminów, statutów i aktów wewnętrznych, pomimo że zgodnie z § 21 ust. 2 regulaminu organizacyjnego, do zadań radcy prawnego Instytutu należało m.in. opiniowanie pod względem zgodności z prawem projektów dokumentów oraz sporządzanie lub projektowanie umów zawieranych przez IP z podmiotem zewnętrznym. Zawarcie umów cywilnoprawnych, których przedmiotem były zadania podobne lub tożsame z zadaniami radcy prawnego, nie było uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami.

6. Nie dochowano należytej staranności przy szacowaniu wartości zamówienia na dostawę samochodów i sprzętu komputerowego, co było niezgodne z art. 28 upzp oraz nierzetelnie dokumentowano czynności związane z szacowaniem ich wartości i rozeznaniem rynku. W przypadku zakupu samochodów służbowych sporządzono jedynie notatkę służbową, w której nie podano np. szacunkowej wartości zamówienia, rozpatrywanych rodzajów napędu, standardu, wyposażenia itp. W przypadku szacowania wartości zamówienia na dostawę sprzętu komputerowego nie sporządzono dokumentacji świadczącej m.in. o starannym szacowaniu wartości zamówienia. Poprawnie sporządzona dokumentacja stanowi bowiem dowód, że zamawiający dopełnił ciężących na nim obowiązków, w tym przeprowadził szacowanie wartości zamówienia z należyłą starannością w terminie określonym w przepisach.

7. Udzielono zamówienia na usługi dotyczące przeprowadzenia wywiadów i ankiet w ramach projektu pt. „Badanie dotyczące przyczyn bezdzietności wśród kobiet” oraz „Badanie celowo wybranych jednostek samorządu terytorialnego” bez stosowania przepisów upzp. Stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 3 upzp, przepisów tej ustawy nie stosuje się do zamówień lub konkursów, których przedmiotem: są usługi badawcze lub rozwojowe⁵⁷. Zleczone przez Instytut usługi na wykonanie badań nie były usługami badawczymi w rozumieniu tego przepisu, bowiem prace zleczone do wykonania nie miały charakteru nowatorskiego, prowadzącego do zdobycia nowej wiedzy naukowej i technicznej⁵⁸. Badania ankietowe są jedną z metod badań społecznych, w której do zbierania informacji od respondentów wykorzystuje się wystandaryzowane kwestionariusze. W 2022 r. na usługi polegające na opracowaniu oraz przeprowadzeniu ankiet, kwestionariuszy, wywiadów przy zastosowaniu różnych metod, bez stosowania upzp, wydatkowano łącznie 519,5 tys. zł, przy czym jednemu podmiotowi zlecono wykonanie tych usług, o wartości 265,2 tys. zł netto (326,3 tys. zł brutto).

8. Dokonano podziału zamówienia na dostawę sprzętu komputerowego na części, w sposób naruszający art. 29 ust. 2 i art. 91 upzp. W okresie od 12 lipca do 30 września 2022 r. w Instytucie dokonano zakupu od jednego wykonawcy sprzętu komputerowego (laptopy, klawiatury, myszy)

⁵⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 54.

⁵⁵ Na podstawie umowy ramowej zawartej 2 września 2022 r.

⁵⁶ Umowy: umowa z 15 lipca 2022 r. o wartości 2,5 tys. zł, umowa o świadczenie usług prawnych z 19 sierpnia 2022 r. o wartości 23,4 tys. zł.

⁵⁷ Chyba że są one objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, oraz spełnione są łącznie następujące warunki: korzyści z tych usług przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności, całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający.

⁵⁸ W Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości – § 8 MSR 38 Wartości niematerialne, prace (usługi) badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej.

o wartości 80,4 tys. zł netto (98,9 tys. zł brutto)⁵⁹. Ponadto w grudniu 2022 r. udzielono zamówienia na dostawę komputerów⁶⁰, w trybie przetargowym podstawowym, o wartości 117,7 tys. zł netto (144,8 tys. zł brutto).

9. Opublikowano plan postępowań o udzielenie zamówień w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej w dniu 10 listopada 2022 r., tj. po upływie 30 dniowego terminu określonego w art. 23 ust. 1 upzp.

10. Dyrektor IP powierzył wolontariuszowi, w okresie od 3 stycznia do 7 kwietnia 2022 r., zadania związane z prowadzeniem gospodarki finansowej i rachunkowości jednostki. Stanowiło to naruszenie art. 53 ust. 2 ufp, zgodnie z którym kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Dyrektor Instytutu zawarł z wolontariuszem porozumienie o wolontariacie, w którym wolontariusz dobrowolnie, ochotniczo i bez wynagrodzenia zobowiązał się do osobistego wykonywania świadczeń polegających na aktywnym udziale w tworzeniu zestawień, raportów i planów budżetowych, kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, bieżącej pomocy w wykonywaniu dyspozycji środkami pieniężnymi, prowadzeniu wstępnej kontroli księgowo-finansowej, nadzorze nad kompletnością i rzetelnością dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych oraz innych powierzonych obowiązków wynikających z potrzeb korzystającego. Jednocześnie dyrektor Instytutu upoważnił wolontariusza m.in. do zastępowania go w zakresie wykonywania czynności rejestrowych oraz związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej i rachunkowości.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w ISW ustalono, że w ustawie budżetowej na 2022 r. nie zapewniono środków na działalność tego Instytutu. Po zatwierdzeniu planu finansowego Instytutu (10 maja 2022 r.) oraz po podjęciu przez Radę Ministrów (1 czerwca 2022 r.) uchwały w sprawie przyznania KPRM, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych z przeznaczeniem dla ISW, Instytut wystąpił w dniu 7 czerwca 2022 r. do KPRM z wnioskami o uruchomienie środków z rezerwy ogólnej (13 052,0 tys. zł) oraz z rezerwy celowej (2692,0 tys. zł). Łączna kwota ww. środków otrzymanych przez Instytut wynosiła 15 744,0 tys. zł⁶¹. W trakcie roku zablokowano środki w kwocie 1135,0 tys. zł na wynagrodzenia i pochodne. W 2022 r. plan finansowy wydatków Instytutu był trzykrotnie zmieniany. Wydatki zrealizowane przez ISW wyniosły 5281,0 tys. zł, co stanowiło 33,5% planu po zmianach (15 744,0 tys. zł). Dyrektor Instytutu wyjaśniając przyczyny niskiego wykonania wydatków w porównaniu do ww. planu wskazał m.in. na skoncentrowanie działań Instytutu, po powołaniu Rady, na przygotowaniu prezentacji „Raportu o stratach” w dniu 1 września 2022 r., co utrudniło przeprowadzenie przetargów i zamówień ze względu na pozostały krótki okres do końca roku oraz na możliwość rozpoczęcia przez Instytut pełnej działalności dopiero po powołaniu Rady (tj. 12 lipca 2022 r.), która zgodnie z wymogiem statutu Instytutu zobowiązana była do zaopiniowania każdej decyzji finansowej przekraczającej 40,0 tys. zł.

W Instytucie szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków na łączną kwotę 3825,3 tys. zł, tj. 72,4% wydatków Instytutu⁶².

W trakcie kontroli w ISW stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

1. ISW w 2022 r. wydatkował środki w § 4010 (wynagrodzenia osobowe pracowników) z przekroczeniem o 29,5 tys. zł planu wydatków z uwzględnieniem blokady w tym paragrafie, co stanowiło naruszenie art. 177 ust. 2 i art. 44 ust. 1 pkt 3 ufp⁶³.

⁵⁹ Faktura z 12 lipca 2022 r. o wartości 94,5 tys. zł brutto na zakup 13 myszy, trzech monitorów, trzech klawiatur, trzech kamer internetowych, 16 komputerów przenośnych, 16 sztuk oprogramowania; faktura z 25 lipca 2022 r. o wartości 3,9 tys. zł brutto za zakup pięć toreb, 11 plecaków, 13 zasilaczy, trzech stacji dokujących; faktura z 25 lipca 2022 o wartości 0,2 tys. zł brutto za tablet; faktura z 30 września 2022 r. o wartości 0,3 tys. zł brutto za trzy myszy i jeden USB.

⁶⁰ Umowa podpisana przez dyrektora 14 grudnia 2022 r.

⁶¹ Kwota ta obejmowała: 13 052,0 tys. zł na działalność statutową (decyzja Ministra Finansów nr MF/FS3.4143.3.154.2022.MF.1978 z 20 czerwca 2022 r. wydana na podstawie art. 155 ust. 1 ufp i uchwały nr 119/2022 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2022 r. oraz w związku z wnioskiem Szefa KPRM z dnia 13 czerwca 2022 r. symbol 16.4143.1.139.2022.WMF.A) oraz 2692,0 tys. zł na sfinansowanie wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi (decyzja Ministra Finansów nr MF/FS3.4143.3.155.2022.MF.2003 z 24 czerwca 2022 r. wydana na podstawie art.154 ust. 1 ufp w związku z wnioskiem Szefa KPRM z dnia 15 czerwca 2022 r. symbol 16.4143.1.140.2022.WMF-A.).

⁶² W związku z brakiem elektronicznego zbioru zapisów konta 130 w ewidencji księgowej, odstąpiono od doboru w sposób losowy próby wydatków Instytutu do badania. Badaniem objęto wydatki wybrane w sposób celowy, z wykorzystaniem wyciągu bankowego rachunku bieżącego. Badaniem objęto 288 płatności.

⁶³ W dniu 23 grudnia 2022 r. Szef KPRM, na wniosek dyrektora Instytutu z 9 grudnia 2022 r. dokonał blokady środków m.in. w § 4010 w kwocie 750,0 tys. zł. Po dokonaniu blokady, do wydatkowania w § 4010 pozostały środki w kwocie 1281,0 tys. zł. Na koniec 2022 r. wydatki Instytutu w § 4010 wyniosły 1310,5 tys. zł.

2. W 36 przypadkach wypłacono wynagrodzenia za okres od czerwca do października 2022 r. w niewłaściwych kwotach na podstawie list płac błędnie sporządzonych przez byłą główną księgową, co było działaniem nierzetelnym i stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp. W dziewięciu przypadkach wypłacono wynagrodzenia zaniżone łącznie o 26,3 tys. zł, a w 27 przypadkach – zawyżone łącznie o 46,7 tys. zł. Powyższe błędy świadczą o nieskutecznej kontroli zarządczej w Instytucie w obszarze księgowości.

3. W trzech przypadkach⁶⁴ (z 57) wypłacono wynagrodzenie z tytułu umów cywilnoprawnych bez potwierdzenia wykonania prac przez osobę odpowiedzialną za realizację przedmiotu umowy ze strony Instytutu. Stanowiło to naruszenie postanowienia umów zlecenia, zgodnie z którym Instytut był zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia na podstawie prawidłowo wypełnionego rachunku (stanowiącego załącznik do umowy), którego integralnym elementem był zapis potwierdzający wykonanie prac przez zleceniobiorcę.

4. W ośmiu przypadkach⁶⁵, na łączną kwotę 261,4 tys. zł, Instytut dokonał płatności bez dowodu księgowego. Umowy najmu, na podstawie których dokonano ww. płatności, nie spełniały wymogów formalnych dowodu księgowego określonych w art. 21 ust. 1 pkt 6 uor, tj. stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

5. Instytut dokonał dwukrotnej płatności za najem dwóch miejsc parkingowych w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. w kwocie 11,8 tys. zł⁶⁶ co było działaniem nierzetelnym i stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp. Zgodnie z przekazaną dokumentacją w dniu 30 marca 2023 r. wynajmujący zwrócił nadpłaconą kwotę na konto Instytutu.

6. Dowody księgowe, na podstawie których Instytut dokonywał wydatków nie posiadały wymaganych dekretacji lub dekretacje były niepełne (brak podpisów i dat), co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 4, 5 i 6 uor oraz art. 54 ust. 3 ufp. W 47 przypadkach (z 57 badanych) na rachunkach wystawianych do umów cywilnoprawnych nie dokonano potwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania. W sześciu przypadkach na dekretacji brak było podpisu zatwierdzającego dowód księgowy pod względem formalno-rachunkowym oraz nie wskazano na dekretacji kwoty do wypłaty. Powyższe braki wystąpiły również w przypadku pięciu z 37 weryfikowanych faktur. Także listy płac sporządzone za okres od czerwca do grudnia 2022 r. nie zawierały podpisu głównej księgowej i/lub dyrektora Instytutu, dat wystawienia oraz dekretacji. W ocenie NIK, w ww. przypadkach nie była dokonywana wstępna kontrola, o której mowa w art. 54 ust. 3 ufp.

7. W 2022 r. Instytut dokonał podziału zamówienia na produkcję dwóch filmów: edukacyjnego i promocyjnego, co skutkowało niestosowaniem przepisów upzp i naruszeniem art. 29 ust. 2 upzp stanowiącego, że zamawiający nie może dzielić zamówienia na odrębne zamówienia, jeżeli prowadzi to do niestosowania przepisów upzp, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami. W dniach 25 sierpnia 2022 r.⁶⁷ oraz 13 października 2022 r.⁶⁸ Instytut zlecił tej samej firmie produkcję dwóch filmów. Łączna wartość obu zamówień wyniosła 202,4 tys. zł netto (248,9 tys. zł brutto). Zakupy zostały dokonane na podstawie dwóch odrębnych zapytań ofertowych skierowanych do trzech potencjalnych wykonawców, przy czym nie zastosowano do nich przepisów upzp ze względu na fakt, iż wartość każdego z zamówień nie przekroczyła 130,0 tys. zł netto. Analiza dokumentacji ww. zamówień wskazuje na ich tożsamość przedmiotową (zamówienie dotyczy tego samego przedmiotu), czasową (zamówienia były udzielone w okresie dwóch miesięcy, a więc w dającej się przewidzieć, określonej perspektywie czasowej) oraz podmiotową (zamówienia były realizowane przez tego samego wykonawcę).

8. Instytut zakupił urządzenia infrastruktury sieciowej bez zastosowania przepisów upzp, pomimo oszacowania wartości przedmiotu zamówienia na kwotę 130,0 tys. zł netto, czym naruszył

⁶⁴ Umowa 1/2022 (dwa rachunki) oraz 4/2022 (jeden rachunek).

⁶⁵ Pięć płatności z tytułu najmu powierzchni biurowej, trzy płatności z tytułu umów zlecenia.

⁶⁶ Płatności dokonano przelewem w dniach 13 i (ponownie) 21 grudnia 2022 r. (za fakturę nr 1221020258 z dnia 12 grudnia 2022 r.).

⁶⁷ Umowa nr 4/08/2022.

⁶⁸ Umowa nr 4/10/2022.

art. 2 ust. 1 pkt 1 upzp⁶⁹. Oszacowana we wniosku zakupowym wartość zamówienia wynosiła 130,0 tys. zł netto i w związku z tym Instytut zobligowany był do dokonania zamówienia w oparciu o przepisy upzp. Na realizację ww. umowy w 2022 r. wydatkowano 107,9 tys. zł⁷⁰.

9. W Instytucie opublikowano plan postępowań o udzielenie zamówień (zawierający dwie pozycje) w dniu 4 listopada 2022 r., tj. 148 dni po upływie 30-dniowego terminu od dnia przyjęcia planu finansowego, który wynika z art. 23 ust. 1 upzp.

10. W postępowaniu przeprowadzonym w trybie podstawowym (art. 275 pkt 1 upzp) na usługę druku na potrzeby Instytutu (9/PUEW/2022) w opisie przedmiotu zamówienia, zamawiający dla parametrów druku wskazał typ papieru podając wprost konkretny produkt i producenta, bez wskazania możliwości zastosowania równoważnego zamiennika, podczas gdy art. 99 ust. 5 upzp przewiduje możliwość wskazania znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła jeżeli zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy *lub równoważny*. W konsekwencji Instytut naruszył art. 99 ust. 4 upzp dotyczący obowiązku zapewnienia uczciwej konkurencji. W dniu 8 grudnia 2022 r. zawarto z wybranym wykonawcą umowę (9/PUEW/2022) na kwotę 372,6 tys. zł.

11. W 2022 r. poszczególni dyrektorzy Instytutu nie sporządzili planów wydawniczych, projektu kierunków działalności badawczej, edukacyjnej, wydawniczej oraz popularyzatorskiej realizowanych przez Instytut oraz nie zatwierdzili regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, co było niezgodne z § 6 pkt 8–9 oraz 11 statutu ISW.

Nadzór Szefa KPRM⁷¹ nad jednostkami finansowanymi z części 16 był realizowany przez wyznaczone do tego komórki organizacyjne KPRM. Nadzór i kontrola nad jednostkami, którym przekazywano środki w formie dotacji, sprawowane były m.in. poprzez: przeprowadzanie kontroli w tych jednostkach, analizy planów finansowych i sprawozdań tych jednostek z ich działalności. W Biurze Budżetowo-Finansowym KPRM (dalej: BBF1) prowadzona była kontrola finansowa dokumentów finansowych przedkładanych przez jednostki nadzorowane dotycząca m.in. zmian planów finansowych, które podległy weryfikacji pod względem formalno-rachunkowym. W ramach nadzoru, w 2022 r. Zastępca Szefa KPRM przekazała do instytutów nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów informację⁷² na temat istotnych lub najczęściej powtarzających się nieprawidłowości stwierdzonych w ww. kontrolach. W KPRM zorganizowano również spotkanie⁷³, w którym uczestniczyli przedstawiciele kierownictwa instytutów finansowanych z części 16 budżetu, nadzorowanych przez KPRM, w tym IP i ISW. Tematem spotkania były m.in. zagadnienia finansowo-budżetowe, w tym dotyczące polityki finansowej, m.in. naliczania i wypłacania wynagrodzeń bez podstawy prawnej lub w oparciu o niewłaściwe przepisy, czy też nieadekwatnych wydatków inwestycyjnych i rzeczowych i niespektowania wewnętrznych uregulowań w dokumentacji płacowej. W ramach prowadzonych działań nadzorczych, po analizie wyników kontroli budżetowej NIK za 2021 r., KPRM podjęła działania w celu realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych po tej kontroli. W szczególności w ciągu roku KPRM prowadziła szkolenia oraz bieżące konsultacje w zakresie realizacji i rozliczania zamówień publicznych KPRM, a w BBF1 utworzono Wydział Nadzoru nad Jednostkami, do zadań którego należy nadzór ekonomiczno-finansowy.

Zobowiązania⁷⁴ w części 16 na koniec 2022 r. wynosiły 19 905,7 tys. zł i były wyższe o 2456,4 tys. zł (o 14,1%) niż kwota zobowiązań na koniec 2021 r. Zobowiązania dotyczyły głównie wydatków z tytułu wynagrodzeń, ubezpieczeń i innych świadczeń (związanych z wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego), a także z tytułu dostaw i usług. Zobowiązania wymagalne na koniec 2022 r. nie wystąpiły.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Wydatki budżetu środków europejskich w części 16 zostały zrealizowane w 2022 r. w kwocie 25 003,8 tys. zł, co stanowiło 97,6% planu po zmianach (25 609,7 tys. zł) i były wyższe o 90,9%

⁶⁹ Przepisy upzp stosuje się do udzielania zamówień klasycznych oraz organizowania konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130,0 tys. zł, przez zamawiających publicznych.

⁷⁰ Łączna wartość zawartej umowy 158,2 tys. zł.

⁷¹ Zgodnie z § 2 ust. 2 zarządzenia Nr 325 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia IP i § 2 ust. 2 zarządzenia Nr 321 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia ISW, czynności wynikające z podległości Instytutu wykonuje, w imieniu Prezesa Rady Ministrów, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

⁷² Pismem z 29 czerwca 2022 r.

⁷³ W dniu 27 września 2022 r.

⁷⁴ Według danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28.

(o 11 908,2, tys. zł) od wydatków zrealizowanych w roku 2021 (13 095,6 tys. zł). Środki te wykorzystano na realizację projektów w ramach PO WER – plan po zmianach 15 599,7 tys. zł – wykonanie 14 996,3 tys. zł (96,1%) oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (dalej: POIiŚ) – plan po zmianach 10 010,0 tys. zł – wykonanie 10 007,5 tys. zł (99,98%).

W ramach PO WER wydatki budżetu środków europejskich w 2022 r. zostały poniesione na projekty: *Usprawnienie procesu stanowienia prawa* – w kwocie 9348,0 tys. zł, *Procedury bez barier* – w kwocie 4950,1 tys. zł, *Współpraca na rzecz dostępności* – w kwocie 367,5 tys. zł, *Przyjazny urząd* – w kwocie 330,7 tys. zł. Natomiast w ramach POIiŚ wydatki budżetu środków europejskich w 2022 r. zostały poniesione na projekt: *Wspieranie efektywności energetycznej*, na który wydatkowano kwotę 10 007,5 tys. zł.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, w części 16 limity wydatków nie zostały przekroczone. Dysponent części 16, w związku z nadmiarem środków, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w okresie objętym kontrolą podjął jedną decyzję o blokowaniu wydatków budżetu środków europejskich na łączną kwotę 563,5 tys. zł. Blokady dokonano po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków i wystąpieniu przesłanek uzasadniających ich blokowanie. Ustalono, że kwoty wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowane przez KPRM, wykazane w księgach rachunkowych były zgodne z informacją o zrealizowanych płatnościach, przekazaną dysponentowi przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w 2022 r. według klasyfikacji budżetowej zostało zawarte w załączniku nr 6.7 do niniejszej informacji.

Szczegółowym badaniem – pod kątem prawidłowości – objęto wydatki bieżące dobrane celowo (pięć dowodów księgowych dobranych według najwyższej wartości), poniesione w 2022 r. przez KPRM z budżetu środków europejskich w kwocie 11 923,0 tys. zł, tj. 47,7 % wydatków budżetu środków europejskich w części 16. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planami rzeczowymi i finansowymi realizowanych projektów. Badanie wydatków w zakresie kwalifikowalności wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z kategoriami wydatków oraz we właściwych terminach.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań łącznych za 2022 r. przez dysponenta części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów i sprawozdań jednostkowych dysponenta głównego i KPRM (dysponenta III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonaniu planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych KPRM oraz dysponenta głównego były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania tych sprawozdań.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach jednostkowych dysponenta głównego oraz dysponentów III stopnia (KPRM, IDR, ISW i IP)⁷⁵. Przy czym należy zauważyć, że w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w toku kontroli wykonania planu finansowego na 2022 r. ISW i IP, NIK odstąpiła od wydania opinii o sporządzonych przez te Instytuty sprawozdaniach budżetowych i w zakresie operacji finansowych. Kwota wydatków wynikająca z rocznych sprawozdań Rb-28 sporządzonych przez ww. Instytuty wyniosła 10 716,0 tys. zł i stanowiła 0,07% zrealizowanych wydatków dla całej części 16.

W IP i ISW kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

W IP stwierdzono nieprawidłowość polegającą na prowadzeniu ewidencji księgowej niezgodnie z art. 13 i 23 ust. 1 uor. Sposób ewidencjonowania operacji gospodarczych uniemożliwiał automatyczne sporządzenie, na koniec każdego okresu sprawozdawczego, zestawień obrotów i sald poszczególnych kont oraz uzgodnienie obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej. Zapisy nie posiadały automatycznie nadanego numeru pozycji, pod którą zostały wprowadzone, daty zapisu, oznaczenia kont, a także danych pozwalających ustalić osobę odpowiedzialną za treść zapisu. Zapisy księgowe dokonywane w arkuszu kalkulacyjnym nie były chronione i nie posiadały cechy trwałego zapisu. Nie sporządzano wydruków ksiąg rachunkowych na koniec miesiąca i nie przenoszono danych na trwałe komputerowy nośnik danych. Wdrażanie systemu finansowo-księgowego rozpoczęto w grudniu 2022 r. Pierwsza faktura została wprowadzona do systemu 13 grudnia 2022 r. Dyrektor IP wyjaśnił, że zmiany planów oraz poszukiwanie najlepszych optymalnych rozwiązań i decyzji dotyczących wyposażenia, zakupów i innych działań wpływających na zorganizowanie działania jednostki wpłynęły na termin realizacji tych czynności. Po zainstalowaniu serwera dedykowanego do systemu finansowo-księgowego, rozpoczęto prowadzenie ewidencji

⁷⁵ Dotyczy sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28NW.

księgowej. Zdaniem NIK, prowadzenie ewidencji finansowo-księgowej w sposób niezgodny z art. 13 i 23 ust. 1 uor skutkowało brakiem wiarygodności sporządzonych na ich podstawie sprawozdań.

W działalności ISW stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą prowadzenia ksiąg rachunkowych niezgodne z art. 13 ust. 1 uor. W 2022 r. prowadzono jedynie księgę główną oraz księgę środków trwałych. W Instytucie nie prowadzono: dziennika zawierającego chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, ksiąg pomocniczych oraz nie sporządzano zestawień obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych. Ponadto księga główna prowadzona odręcznie na druku Księga Handlowa (amerykanka) nie zawierała wszystkich zapisów, w tym dotyczących wyciągów bankowych oraz listy płac za okres październik–grudzień 2022 r. Księga Handlowa posiadała zapisy (niedokonywane w kolejności chronologicznej) od 30 czerwca 2022 r., tj. od pierwszego dokonanego wydatku, do 13 grudnia 2022 r. Zapisy księgi głównej nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 uor. Byli dyrektorzy ISW zeznali, że nie mieli świadomości prowadzenia ksiąg rachunkowych niezgodnie z uor. Dyrektor ISW wskazał główną księgową jako osobę, w gestii której leży prowadzenie ksiąg rachunkowych. NIK w odpowiedzi na powyższe wyjaśnienia wskazał, że na podstawie art. 4 ust. 5 uor odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie, ponosi kierownik jednostki.

W KPRM stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieterminowym zamknięciu ksiąg rachunkowych części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów za 2021 rok. Księgi te zostały zamknięte dopiero 7 lipca 2022 r., co było niezgodne z § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁷⁶, który stanowi, iż ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych powinno nastąpić do dnia 30 kwietnia roku następnego, tj. do 30 kwietnia 2022 r. Termin ten nie został dotrzymany, pomimo jego przedłużenia o 30 dni, tj. do 30 maja 2022 r., stosownie do rozporządzenia Ministra Finansów z 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji⁷⁷. DG KPRM wyjaśniła, że księgi rachunkowe zostały trwale zamknięte 7 lipca 2022 r., tj. następnego dnia po zatwierdzeniu przez Ministerstwo Finansów sprawozdania finansowego w systemie TREZOR. NIK zauważyła, że termin zamknięcia ksiąg rachunkowych wynika z ww. rozporządzenia Ministra Finansów.

⁷⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

⁷⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1832, ze zm.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Szefowi KPRM 21 kwietnia 2023 r.⁷⁸. W wystąpieniu NIK wniosła o:

- terminowe zatwierdzanie przez dysponenta części 16 rozliczeń z udzielonych dotacji,
- niezwłoczne podejmowanie działań mających na celu egzekwowanie od beneficjentów sprawozdań z wykonania zadań publicznych w przypadku opóźnień w ich przekazaniu,
- dokumentowanie badania rynku prowadzonego bezpośrednio przed udzieleniem zamówienia publicznego,
- wybór wykonawcy zamówienia publicznego (do którego nie stosuje się upzp) zgodnie z kryteriami zawartymi w uzasadnieniu do wniosku o udzielenie zamówienia publicznego,
- zlecenie COAR realizacji usług po zawarciu umów w formie pisemnej oraz zlecenie usług na zmienionych warunkach po podpisaniu aneksów do umów,
- niezwłoczne dokonywanie blokad wydatków w przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków,
- zapewnianie państwowym jednostkom budżetowym środków niezbędnych do realizacji ich zadań statutowych od pierwszych miesięcy ich funkcjonowania,
- zapewnienie terminowego zamykania ksiąg rachunkowych,
- wzmocnienie nadzoru i kontroli dysponenta nad wykonywaniem budżetu państwa w części 16, sprawowanych na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ufp.

Szef KPRM zgłosił w dniu 12 maja 2023 r. zastrzeżenia do nieprawidłowości polegających na:

- dokonaniu przez KPRM wyboru wykonawców na zakup czasu antenowego w stacjach radiowych na łączną kwotę 3 898,5 tys. zł niezgodnie z uzasadnieniem wyboru wykonawcy podanym w trzech wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego, co było działaniem nierzetelnym;
- zleceniu Centrum Obsługi Administracji Rządowej realizacji usług przed zawarciem umów w formie pisemnej, a także zleceniu realizacji usług na zmienionych warunkach przed podpisaniem aneksów do umów, co było działaniem nierzetelnym,
- niezapewnieniu przez KPRM Instytutowi Strat Wojennych im. Jana Karskiego i Instytutowi Pokolenia środków niezbędnych do realizacji zadań statutowych w pierwszych miesiącach ich funkcjonowania, co było nierzetelne.

Zastrzeżenia dotyczyły również opisu ustalonego stanu faktycznego w zakresie:

- opinii Zespołu oceniającego oferty dotyczące trzech zadań realizowanych na podstawie art. 11b udpp, w tym Stowarzyszenia Świętej Rodziny oraz Podlaskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża;
- informacji, że do dnia zakończenia kontroli nie została zmieniona karta procesu A.1.9. i procedura A.1.9.2.

Uchwałą Nr 45/2023 podjętą w dniu 31 maja 2023 r. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uwzględniło w całości zastrzeżenie w zakresie stwierdzenia, że do dnia zakończenia kontroli nie została zmieniona karta procesu A.1.9. i procedura A.1.9.2. W pozostałym zakresie zastrzeżenia zostały oddalone.

W dniu 6 kwietnia 2023 r. NIK przekazała wystąpienia do dyrektorów ISW⁷⁹ i IP⁸⁰. W wystąpieniu do dyrektora IP NIK wniosła m.in. o:

- zracjonalizowanie i zoptymalizowanie zasad użytkowania samochodów służbowych;
- udzielanie zamówień publicznych zgodnie z przepisami upzp, w tym szacowanie wartości zamówienia z należytą starannością oraz rzetelne dokumentowanie czynności związanych z szacowaniem wartości zamówienia oraz zamieszczanie planu postępowań o zamówienie publiczne w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej Instytutu, zgodnie z art. 23 ust. 1 upzp;
- zaciąganie zobowiązań finansowych zgodnie z art. 46 ust. 1 ufp;

⁷⁸ Czynności kontrolne były prowadzone od 10 stycznia do 3 kwietnia 2023 r. Wystąpienie pokontrolne zostało podpisane 20 kwietnia 2023 r.

⁷⁹ Czynności kontrolne były prowadzone od 11 stycznia do 31 marca 2023 r. Wystąpienie pokontrolne zostało podpisane 5 kwietnia 2023 r.

⁸⁰ Czynności kontrolne były prowadzone od 5 stycznia do 27 marca 2023 r. Wystąpienie pokontrolne zostało podpisane 6 kwietnia 2023 r. (data podpisania wystąpienia pokontrolnego).

- zmodyfikowanie zakresu uprawnień i odpowiedzialności koordynatora kierującego pracami Wydziału Administracyjno-Finansowego oraz głównego księgowego w kontekście obowiązków i odpowiedzialności głównego księgowego, określonych w ufp;
- uzależnianie przyznawania świadczeń, o których mowa w § 3 regulaminu wynagradzania pracowników Instytutu, od faktycznego powierzenia dodatkowych obowiązków wykraczających poza zakres czynności na danym stanowisku oraz od ilości i jakości wykonanych zadań w okresie objętym gratyfikacją;
- terminowe regulowanie zobowiązań wynikających z zawartych umów cywilnoprawnych;
- rzetelne dokumentowanie wydatków związanych z podróżami służbowymi;
- prowadzenie ewidencji księgowej zgodnie z art. 13 i 23 ustawy o rachunkowości.

Dyrektor IP zgłosił 20 zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli uwzględnił w całości zastrzeżenie dotyczące nieprawidłowości polegającej na mnożnikowym określeniu wynagrodzenia głównego księgowego, w wysokości 2,66 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku poprzedniego, co było niezgodne z art. 5 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁸¹. Uwzględnił również w części dwa zastrzeżenia dotyczące fragmentu opisu stanu faktycznego, w którym NIK wskazała, że średnia kwota nagrody w przeliczeniu na pełnozatrudnionego pracownika wyniosła 36,2 tys. zł i nieprawidłowości polegającej na zawarciu umów z podmiotem zewnętrznym na realizację zadań, które były zbieżne z zakresem działania radcy prawnego, co naruszało art. 44 ust. 3 pkt 1 lit b ufp. W pozostałym zakresie zastrzeżenia zostały oddalone.

W wystąpieniu do dyrektora ISW NIK wniosła o:

- wydatkowanie środków w ramach limitów wynikających z planu finansowego, z uwzględnieniem dokonanych blokad;
- wprowadzenie mechanizmów zapewniających dokonywanie wydatków w wysokości i terminie wynikającym z zaciągniętych zobowiązań oraz na podstawie dowodów księgowych;
- dostosowanie ksiąg rachunkowych Instytutu do wymogów określonych w uor;
- wzmocnienie nadzoru nad realizacją postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w szczególności w celu uniknięcia nieprawidłowego podziału zamówień, a także stosowania trybów udzielania zamówień wynikających z szacowanej wartości zamówienia oraz prawidłowego opisywania przedmiotu zamówienia;
- publikowanie planu postępowań o udzielenie zamówień zgodnie z wymogiem art. 23 ust. 1 upzp;
- opracowanie planów wydawniczych, projektu kierunków działalności badawczej, edukacyjnej, wydawniczej, popularyzatorskiej oraz regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, stosownie do postanowień statutu;
- zapewnienie adekwatnej i skutecznej kontroli zarządczej w obszarze sprawozdawczości.

Dyrektor ISW zgłosił dwa zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego. Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli oddalił zastrzeżenia.

⁸¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136, ze zm.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2022				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
						tys. zł
1.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – dysponent I stopnia	-	5 410,0	16 175 260,7	-	98,32
2.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – dysponent III stopnia	769	261 138,9	248 910,2	108 315,5	1,51
3.	Instytut De Republica – dysponent III stopnia	25	66,0	16 332,8	3 072,4	0,1
4.	Instytut Pokolenia – dysponent III stopnia	11	-	5 435,0	1 976,3	0,03
5.	Instytut Strat Wojennych im. Jana Karłowicza – dysponent III stopnia	7	-	5 281,0	1 310,5	0,03

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK.

6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna przeprowadzająca kontrolę
1.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Marek Kuchciński	O	Departament Administracji Publicznej
2.	Instytut Pokolenia	Michał Kot	N	Delegatura NIK w Warszawie
3.	Instytut Strat Wojennych	Konrad Wnęk (od 10.11.2022 r.) ⁸²	N	Delegatura NIK w Warszawie

* Użyty skrót oznacza: O – w formie opisowej, N - negatywna

⁸² Poprzednio funkcję tę pełnił Bogdan Musiał (do 25.07.2022 r.) i Mirosław Kłusek (do 10.11.2022 r.).

6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Oceny wykonania budżetu w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów dokonano stosując kryteria⁸³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku*⁸⁴.

Dochody (D)⁸⁵: 266 614,9 tys. zł

Zgodnie z założeniami kontroli budżetowej planowanie i realizacja dochodów w części 16 nie były objęte szczegółowym badaniem. W związku z powyższym, nie uwzględnia się dochodów przy ustalaniu łącznej kwoty (G).

Wydatki (W)⁸⁶: 16 451 219,7 tys. zł

Łączna kwota (G = W): 16 451 219,7 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G)= 1

Ocena cząstkowa dochodów (Od): odstąpiono od dokonania oceny

Nieprawidłowości w wydatkach: 28 815,2 tys. zł, co stanowiło 0,17% wydatków poniesionych w części 16.

Stwierdzone nieprawidłowości, które spowodowały obniżenie oceny cząstkowej realizacji wydatków do oceny opisowej polegały w szczególności na: niezatwierdzeniu przez dysponenta części 16 rozliczenia w zakresie rzeczowym i finansowym pięciu dotacji na łączną kwotę 21 795,8 tys. zł, udzielonych przez KPRM w trybie art. 11b udpp, w terminie 30 dni od dnia przedstawienia tego rozliczenia, co było niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp; niepodjęciu przez KPRM niezwłocznych działań w celu wyegzekwowania od Fundacji Życie sprawozdania z realizacji zadania publicznego, na które udzielono dotacji celowej na łączną kwotę 212,7 tys. zł, co było nierzetelne; niedokumentowaniu przeprowadzenia badania rynku w przypadku wszystkich 337 zleceń na łączną kwotę 94,9 tys. zł, bezpośrednio przed zakupem usługi doradztwa wizerunkowego dla kierownictwa KPRM w trakcie oficjalnych spotkań krajowych i zagranicznych, co było niezgodne z wewnętrznymi procedurami; dokonaniu przez KPRM wyboru wykonawców na zakup czasu antenowego w stacjach radiowych na łączną kwotę 3898,5 tys. zł niezgodnie z uzasadnieniem wyboru wykonawcy podanym w trzech wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego, co było działaniem nierzetelnym; niezapewnieniu przez KPRM Instytutowi Strat Wojennych im. Jana Karłowicza i Instytutowi Pokolenia środków niezbędnych do realizacji zadań statutowych w pierwszych miesiącach ich funkcjonowania, co było nierzetelne. Stwierdzono ponadto szereg nieprawidłowości w IP, polegających w szczególności na: zaciągnięciu zobowiązań finansowych o wartości 110,0 tys. zł z naruszeniem art. 46 ust. 1 ufp, niecelowym dokonaniu wydatków w kwocie 89,1 tys. zł, które nie były niezbędne do prawidłowej realizacji zadań statutowych; ustaleniu wysokości wynagrodzeń pracowników w wysokości 329,8 tys. zł z naruszeniem zasad określonych w rozporządzeniu w sprawie warunków wynagradzania; niezasadnym przyznawaniu dodatków specjalnych, premii regulaminowej oraz świadczeń dodatkowych dla pracowników w wysokości 266,5 tys. zł; dokonaniu podziału zamówień na dostawę sprzętu komputerowego, z naruszeniem art. 29 ust. 2 i art. 91 upzp (kwota zamówienia 98,9 tys. zł); udzieleniu zamówień na opracowanie oraz przeprowadzenie wywiadów/kwestionariuszy (podstawowych narzędzi badawczych) bez stosowania przepisów upzp (kwota zamówienia 326,3 tys. zł); niedochowaniu należytej staranności przy szacowaniu wartości zamówienia na dostawę samochodów i sprzętu komputerowego (kwota zamówień 436,5 tys. zł); nieterminowej wypłacie wynagrodzeń z tytułu realizacji umów cywilnoprawnych w kwocie 44,0 tys. zł. Stwierdzono także istotne nieprawidłowości w ISW, polegające w szczególności na: wydatkowaniu środków przewidzianych w planie finansowym na wynagrodzenia osobowe pracowników Instytutu z przekroczeniem kwoty blokady o 29,5 tys. zł; wydatkowaniu środków na wynagrodzenia pracowników w wysokościach niewynikających

⁸³ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁸⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁸⁵ Wysokość dochodów prezentujemy w przypadku każdej części, jednakże w częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁸⁶ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

z wcześniej zaciągniętych zobowiązań w łącznej kwocie 73,0 tys. zł; wydatkowaniu środków po terminie wynikającym z zaciągniętych zobowiązań na wynagrodzenia bezosobowe (54,3 tys. zł) oraz za najem powierzchni biurowych (315,4 tys. zł); wydatkowaniu środków bez dowodów księgowych: na wynagrodzenia bezosobowe (19,4 tys. zł) oraz za kaucję i dopłatę do czynszu za najem powierzchni biurowych w lipcu 2022 r. (242,0 tys. zł); dwukrotnego dokonania płatności za najem miejsc parkingowych za 2023 r. (11,8 tys. zł); dokonaniu wydatków bez zastosowania upzpz na produkcję filmów edukacyjnego i promocyjnego w łącznej wysokości 248,9 tys. zł (podział zamówienia) oraz na zakup i dostawę urządzeń infrastruktury sieciowej w wysokości 107,9 tys. zł (szacowana wartości przedmiotu zamówienia w wysokości 130,0 tys. zł netto), niewypłaceniu członkowi Rady diet za udział w posiedzeniach Rady w wysokości 10,0 tys. zł, co było niezgodne z § 10 statutu Instytutu.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow): ocena w formie opisowej (3)

Łączna ocena dochodów i wydatków (ŁO⁸⁷): ocena w formie opisowej (3)

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od wydania opinii o sporządzonych przez IP i ISW sprawozdaniach budżetowych i w zakresie operacji finansowych ze względu na stwierdzone w trakcie kontroli NIK nieprawidłowości polegające na prowadzeniu ewidencji księgowej przez IP i ISW w sposób niezgodny z przepisami uor. Udział wydatków IP i ISW w sprawozdaniu łącznym Rb-28 wyniósł 0,07%.

Ocena ogólna: ocena w formie opisowej

⁸⁷ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

1	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		w tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w tym:	5 873,5	203,0	266 614,9	4 539,3	131 337,4
1.	Dział 500 - Handel	1 521,3	0,0	1 084,0	71,3	.
1.1.	Rozdział 50003 - Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	45,3	0,0	1 084,0	2 392,9	.
1.1.1.	§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	44,1	0,0	1 074,8	2 437,2	.
2.	Dział 750 - administracja publiczna	2 671,9	203,0	263 664,7	9 868,1	129 884,1
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	292,2	202,0	23 800,6	8 145,3	11 782,5
2.1.1.	§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	0,9	1,0	23 371,4	2 596 822,2	2 337 140,0
2.1.2.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	93,4	180,0	171,7	183,9	95,4
2.1.3.	§ 0950 - wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	108,1	0,0	220,0	203,5	-
2.1.4.	§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	74,4	1,0	3,6	4,8	360,0
2.2.	Rozdział 75027 - Działalność Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	908,0	0,0	1 461,5	161,0	.
2.2.1.	§ 0900 - wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.	55,3	0,0	59,1	106,9	.
2.2.2.	§ 2950 - wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	834,7	0,0	1 349,8	161,7	.
2.3.	Rozdział 75028 - Działalność Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka	0,0	0,0	106,6	.	.
2.4.	Rozdział 75031 - Działalność Instytutu Europy Środkowej	13,9	0,0	10,0	.	.
2.5.	Rozdział 75061 - Ośrodek Studiów Wschodnich	9,2	0,0	10,1	109,8	.
2.6.	Rozdział 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,1	0,0	4,9	4 900,0	.
2.7.	Rozdział 75090 Działalność Instytutu Pokolenia	.	1,0	66,0	.	6 600,0
2.8.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	1 448,6	0,0	238 205,0	16 443,8	.
2.8.1.	§ 0580 - Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	88,8	0,0	236,0	265,7	.
2.8.2.	§ 0909 - Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	12,2	0,0	18 945,1	155 907,6	.
2.8.3.	§ 0940 - wpływy z rozliczeń / zwrotów z lat ubiegłych	0,0	0,0	237 336,5	.	.
2.8.4.	§ 2950 - Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	1 106,8	0,0	375,2	33,9	.
2.8.5.	§ 2959 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	176,2	0,0	49,2	27,9	.
2.8.6.	§ 6690 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dotyczące dochodów majątkowych	37,9	0,0	168,4	444,2	.
3.	Dział 756 - dochody od os. prawnych, od os. fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1 676,2	0,0	1 866,2	111,3	.
3.1.	Rozdział 75624 Dywidendy	1 676,2	0,0	1 866,2	111,3	.
3.1.1.	§ 0740 - wpływy z dywidend	1 676,2	0,0	1 866,2	111,3	.

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾ /Plan finansowy	Plan finansowy po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	15 167 074,4	843 268,0	16 506 390,1	16 426 215,9	108,3	1 947,9	99,5
1.	500 - Handel	395 783,0	363 500,0	1 261 919,0	1 257 839,1	317,8	346,0	99,7
1.1.	50003 - Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	395 783,0	363 500,0	1 261 919,0	1 257 839,1	317,8	346,0	99,7
2.	710 - Działalność usługowa	4 412,0	5 000,0	5 000,0	5 000,0	113,3	100,0	100,0
2.1.	71031 - Centrum Badania Opinii Społecznej	4 412,0	5 000,0	5 000,0	5 000,0	113,3	100,0	100,0
3.	750 - Administracja publiczna	14 766 862,9	474 581,0	15 239 284,1	15 163 326,8	102,7	3 195,1	99,5
3.1.	75001 - Urzędy naczelnych I centralnych organów administracji rządowej	207 312,7	249 677,0	260 127,6	226 729,7	109,4	90,8	87,2
3.1.1.	§ 4010 - Wynagrodzenia osobowe pracowników	13 644,2	12 841,0	16 202,1	15 196,7	111,4	118,3	93,8
3.1.2.	§ 4020 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	75 274,2	79 512,0	78 617,8	77 999,9	103,6	98,1	99,2
3.1.3.	§ 4040 - Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 134,5	6 939,0	6 378,1	6 273,6	122,2	90,4	98,4
3.1.4.	§ 4410 - Podróże służbowe krajowe	314,3	350,0	435,0	433,7	138,0	123,9	99,7
3.1.5.	§ 4420 - Podróże służbowe zagraniczne	958,2	2 100,0	2 033,5	1 873,2	195,5	89,2	92,1
3.1.6.	§ 6050 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 850,3	4 144,0	3 944,0	1 502,5	39,0	36,3	38,1
3.1.7.	§ 6060 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	4 569,9	3 792,0	3 992,0	1 802,6	39,4	47,5	45,2
3.1.8.	§ 6220 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	2 457,5	5 815,0	5 815,0	5 768,1	234,7	99,2	99,2
3.2.	75027 - Działalność Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	131 824,9	77 147,0	185 147,0	179 224,5	136,0	232,3	96,8
3.3.	75028 - Działalność Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka	5 677,5	5 923,0	5 923,0	5 637,3	99,3	95,2	95,2
3.4.	75029 - Działalność Polskiego Instytutu Ekonomicznego	10 665,7	13 119,0	13 119,0	12 363,0	115,9	94,2	94,2
3.5.	75031 - Działalność Instytutu Europy Środkowej	3 071,2	3 913,0	3 913,0	3 581,5	116,6	91,5	91,5
3.6.	75032 - Działalność Instytutu Pokolenia	.	.	6 725,4	5 435,0	.	.	80,8
3.7.	75033 - Działalność Instytutu Strat Wojennych im. Jana Karłowicza	.	.	15 744,0	5 281,0	.	.	33,5
3.8.	75061 - Ośrodek Studiów Wschodnich	9 454,3	10 584,0	10 584,0	10 145,1	107,3	95,9	95,9

3.9.	75065 - Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	16 955,0	11 473,0	12 090,0	12 090,0	71,3	105,4	100,0
3.10.	75068 - Rada do spraw Uchodźców	612,0	645,0	954,0	806,7	131,8	125,1	84,6
3.11.	75086 - Działalność Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego	3 621,0	4 217,0	4 217,0	4 217,0	116,5	100,0	100,0
3.12.	75090 - Działalność Instytutu de Republica	.	21 070,0	21 070,0	16 332,8	.	77,5	77,5
3.13.	75095 - Pozostała działalność	14 377 668,7	76 813,0	14 699 670,1	14 681 483,2	102,1	19 113,3	99,9
3.13.1.	§ 2009 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środ	1 483,3	1 356,0	1 847,5	1 672,5	112,8	123,3	90,5
3.13.2.	§ 2810 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	58 407,2	49 640,0	154 328,0	151 408,5	259,2	305,0	98,1
3.13.3.	§ 2820 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	32 780,3	21 740,0	71 956,0	69 541,7	212,1	319,9	96,6
3.13.4.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	4 175,2	849,0	5 671,2	5 542,5	132,7	652,8	97,7
3.13.5.	§ 2980 -Pozostałe rozliczenia z bankami	14 194 816,0	0,0	13 981 430,5	13 981 430,5	98,5	.	100,0
3.13.6.	§ 2981 - Pozostałe rozliczenia z bankami, finansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z UE	0,0	0,0	324 551,2	324 551,2	.	.	100,0
3.13.7.	§ 6230 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	53 910,6	1 000,0	127 722,4	127 038,4	235,6	12 703,8	99,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, część 16 – KPRM:	725	96 163,2	11 053,2	769	108 315,5	11 737,7	106,2%
1.	wg statusu zatrudnienia ³⁾							
	w tym: Dział 750 - Administracja publiczna	725	96 163,2	11 053,2	769	108 315,5	11 737,7	106,2%
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	725	96 163,2	11 053,2	769	108 315,5	11 737,7	106,2%
1.1.1.	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, status zatrudnienia (01)	109	9 245,1	7 068,1	119	12 196,9	8 541,3	120,8%
1.1.2.	Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, status zatrudnienia (02)	20	3 949,3	16 455,4	22	5 264,3	19 940,4	121,2%
1.1.3.	Członkowie korpusu służby cywilnej, status zatrudnienia (03)	585	81 350,7	11 588,4	615	88 925,1	12 049,5	104,0%
1.1.4.	Żołnierze i funkcjonariusze, status zatrudnienia (10)	11	1 618,1	12 258,3	13	1 929,3	12 367,1	100,9%

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem (cz. 16 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów):		13 095,6	15 856,0	25 609,7	25 003,8	190,9	157,7	97,6
1.	dział (750- Administracja publiczna)	13 095,6	15 856,0	25 609,7	25 003,8	190,9	157,7	97,6
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	41,1	7 509,0	10 010,0	10 007,5	24 349,1	133,3	99,9
1.2.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	13 054,5	8 347,0	15 599,7	14 996,3	114,9	179,7	96,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022.

6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów